

Institutionen för arbete, ekonomi och hälsa
Avdelningen för företagsekonomi och affärsjuridik

Goodwill

En studie om förändringar i redovisningen på grund av nya
regulverk från IASB.

A study about the changes in accounting regarding of new rules from IASB

Åsa Meijer: 800308

Hanna Wessby: 800121

Ekonomiprogrammet

C-kurs i redovisning, våren 2005

Handledare: Eva Johansson

Medbedömare: Ann-Christine Mjölnevik

Vi skulle vilja rikta ett stort tack till vår handledare
Eva Johansson, för all hjälp under arbetets gång. Vi
riktar även ett stort tack till Boel Vessby för all
korrekturläsning. Slutligen skulle vi vilja tacka
varandra, för ett gott samarbete och kamratskap under
hela uppsatstiden.

Åsa Meijer

Hanna Wessby

Sammanfattning

Historiskt sett har metoderna kring redovisning och avskrivning av goodwill varit många. Företag och marknader blir mer och mer globala idag. Detta leder till att ett gemensamt sätt att redovisa blir nödvändigt, för att kunna vara verksam på denna globala marknad. 2002 ändrades reglerna angående redovisningen av goodwill i Nordamerika, och nu 2005 ändras reglerna inom EU till de liknande. Ländernas redovisning skall harmoniseras och startskottet gick 1/1- 2005. Årliga avskrivningar av goodwill är nu inte längre möjligt och användandet av poolningsmetoden är borttagen.

Effekten efter implementeringen av de nya reglerna i Nordamerika 2002 blev inte så omvälvande som befarat. Det som beskrivs är att vinsterna höjdes ganska så markant och att vissa bolag hade stora nedskrivningar av sina goodwillvärden, för att korrigera dessa till ett mer verkligt värde. Det vi märkt i vår studie angående påverkan på de svenska bolagen p. g. a de nya reglerna är att även här får borttagandet av goodwillavskrivningar en positiv resultatpåverkan, men det verkar inte som om nedskrivningsbehovet inom bolagen kommer att vara stort. Vad skillnaden mellan Nordamerika och Sverige beror på är oklart. I artiklar nämns att terrorattacker, krig och företagsskandaler skall ha haft en stor påverkan på den amerikanska marknaden och kanske är det så. Bolag kan ha sjunkit i marknadsvärde då läget i landet är ostabilt, det kan vara en anledning.

Vi tror att när väl implementeringen är över inom EU kommer läget att stabilisera sig och investerare och aktieägare kommer att få en mer verklig bild utav finansieringen inom bolagen. Vissa bolag tycker vi skall ha en mycket utförligare information om IFRS och reglerna som tillämpas, för att skapa förståelse och en mer verklig bild.

Några indikationer på att förvärv och uppköp skall ha minskat i Nordamerika har vi inte sett och de svenska bolagen verkar fortsätta med sina strategier kring förvärv och uppköp. Vi ser inga indikationer på att de nya reglerna påverkar något utav detta.

ABSTRACT

Historically the methods about accounting and depreciation of goodwill has been many. These days companies and markets are becoming more global which leads to a mutual way to report is necessary for actors on this global market. In 2002 the rules regarding accounting of goodwill were changed in North America, and now 2005 are the rules changing within the European Union. The accounting rules in the different countries within the union are supposed to be harmonized with its beginning January 1 2005.

Yearly depreciation of goodwill will no longer be possible and the pooling method is from now on not allowed. The effect after implementation of the new rules in North America wasn't as revolutionary as expected. Described effects were that there were large profit increases and large write offs, this in effort to make the value of goodwill more accurate to the market value.

Throughout our study of the Swedish companies during their implementation we have noticed indications that profit is going to increase quite a bit, but it doesn't seem to be any major write offs. What the differences between North America and Sweden depends on is not quite clear. It's mentioned in different articles that terror attacks, war and company-scandals could have had a major impact at the American market, and maybe this is the reason. The value of the companies may have decreased when there were an unstable environment surrounding the country.

We believe that when the implementation within the EU is through, the situation will probably be stable and the investors and stockholders will experience a more true and fair picture of the financial situation within the companies. Our opinion is that some of the companies should provide a more informative report about IFRS and the new rules, to create understandability and a true and real picture.

There are no indications that mergers are supposed to decline in Sweden, after the implementation, we haven't seen any indications that they should have declined in North America either.

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Problem	2
1.2.1	Felaktig redovisning skapar finansiella kriser	2
1.2.2	Regleringens ”att vara eller att icke vara”	4
1.2.3	Förändring av redovisningsregler	4
1.3	Forskningsfråga.....	5
1.4	Syfte	5
2.	Teori	6
2.1.	Historisk redovisning av goodwill i Amerika	6
2.2	Historisk redovisning av goodwill i Storbritannien	8
2.3	Historisk redovisning av goodwill i Tyskland	11
2.4	Historisk redovisning av goodwill i Sverige.....	12
2.5	Aktuella regler från IASB	13
2.5.1	IFRS 3 Företagsförvärv och samgående	14
2.5.2	IAS 36 Nedskrivningar av tillgångar	14
2.5.3	IAS 38 Immateriella tillgångar	15
2.5.3	Viktigaste skillnaden mellan gamla och nya regler	16
2.6	Problematiken kring nya regler i Nordamerika.....	17
2.6.1	Nedskrivningar.....	17
2.6.2	Goodwill posternas påverkan på resultatet	20
2.6.3	Nya sätt att se på redovisningen.....	21
2.7	Problem vid implementeringen i Nordamerika.....	22
2.7.1	Är goodwill rätt värderad vid förvärv	22
2.7.2	Samband mellan aktiepris och nedskrivning av goodwill	23
2.7.3	Underlättar de nya reglerna jämförbarheten?.....	23
2.8	Sammanfattning teori	25
2.9	Teorimodell.....	26
3.	Metod.....	27
3.1	Hermeneutiken	27
3.2	Abduktion	28
3.3	Kvalitativ metod.....	28
3.4	Validitet.....	29
3.5	Urval av enheter	29
3.6	Förhandskälla/andrahandskälla (primär/sekundärdata)	30

4.	Empiri.....	31
4.1	Empirifrågor.....	31
4.1.1	HOLMEN.....	32
4.1.2	TRELLEBORG.....	33
4.1.3	SCA.....	34
4.1.4	SECURITAS.....	35
4.1.5	SANDVIK.....	36
4.1.6	FöreningsSparbanken.....	37
4.1.7	ERICSSON.....	38
4.1.8	GAMBRO.....	39
4.1.9	SCANIA.....	40
4.1.10	SKF.....	41
4.1.11	SSAB.....	42
4.1.12	TeliaSonera.....	43
4.1.13	SEB.....	44
4.1.14	AtlasCopco.....	45
4.1.15	SKANSKA.....	46
4.1.16	ASSA ABLOY.....	47
4.1.17	INDUSTRIVÅRDEN.....	48
4.1.18	OMX.....	49
4.1.19	STORA ENSO.....	50
4.1.20	VOLVO.....	51
4.2	Sammanfattning empiri.....	52
5.	Analys och slutsats.....	54
5.1.	Informationen från bolagen.....	54
5.2	Goodwillposternas påverkan.....	55
5.3	Uppskattning av goodwill och nedskrivningar.....	55
5.4	Resultatpåverkan och förvärvsstrategier.....	56
5.5	Svaret på vår forskningsfråga.....	57
5.6	Förslag till vidare forskning.....	57
6.	Källförteckning.....	58
6.1.	Litteratur.....	58
6.2	Årsredovisningar 2003.....	60
	Övrig information från bolagen.....	1
	Bilaga 1 Tabeller från artikel	
	Bilaga 2 Övrig information från bolagen	

1. Inledning

I detta avsnitt kommer bakgrunden, problemet, forskningsfrågan och syftet med vår uppsats att presenteras.

1.1 Bakgrund

I mars 2002 godkändes (kommissionens) förslaget om gemensamma redovisningsregler i Europaparlamentet, med god marginal. 492 röstade för, 5 mot och 29 nedlagda. Detta gick senare vidare till ministerrådet som godkände förslaget i juni 2002 (Europaparlamentet & rådets förordning (EG) nr 1606/2002).

I årsskiftet 2004-2005 skall alla länder inom EU följa den överstatliga EU-lagstiftningen, dvs. använda sig av IASBs (International Accounting Standards Board) regler kring redovisning. Detta medför en mängd förändringar inom medlemsländernas nuvarande sätt att redovisa inte minst kommer det att påverka de svenska redovisningsreglerna. En av dessa stora förändringar är, hur man skall värdera/hantera goodwillposter, som uppstått vid företagsförvärv. Innan har det inom Svensk redovisning varit tillåtet att göra årliga goodwillavskrivningar i företagets räkenskaper. I RR 1:00 54 står det att goodwill skall skrivas av systematiskt under en period av nyttjandetiden, dock max 20 år. Detta är nu efter årsskiftet inte längre möjligt. I det nya regelverket från IASB tillåts inte längre avskrivningar av goodwill utan bolagen skall numera göra en årlig uppskattning av vad som är ”verkligt värde”.

Tanken bakom är att företagen genom detta skall ge en mer rättvisande bild utav sin verksamhet, och att en mer global redovisning skall skapas. IASBs strävan har varit att närma sig och erhålla ett större samarbete med den nordamerikanska normgivaren FASB (Financial Accounting Standards Board), för att kunna minska skillnaderna mellan reglerna inom EU: s IAS/IFRS (International Accounting Standards/International Financial Reporting Standard) och amerikanska US GAAP (General Accepted Accounting Principials). Mer liknande regler, desto större möjlighet finns det för bolagen att vara aktiva på en internationell marknad. FASB implementerade redan i årsskiftet 2001-2002 liknande regler i redovisningen för de aktörer på de nordamerikanska börserna, som IASB nu inför inom EU år 2005. Dessa nya regler kommer

troligen att ställa till en del problem inom medlemsländernas redovisning bl.a. i Sveriges under ”vår” implementeringsprocess. Vägen till omfattande reglering kantas både utav redovisningsskandaler och diskussioner om hur sträng reglering som behövs. I nedanstående avsnitt behandlas detta, för att skapa en bild av hur redovisningen har kommit att se ut som den gör och varför.

1.2 Problem

Vägen till dagens sätt att redovisa har kantats av diverse skandaler och finansiella kriser. Två utav dessa är Kreuger kraschen och Michal Milkens ”junk-bonds”. Kort om dessa presenteras nedan och anledningarna till deras uppgång och fall beskrivs.

1.2.1 Felaktig redovisning skapar finansiella kriser

Ivar Kreuger började med två tomma händer och skapade ett finansiellt imperium utan motstycke i Sverige. Kreuger skapar detta genom att ha upprepade emissioner av finansiella instrument, såsom preferensaktier. Mot monopol på ländernas tändstickstillverkning lånar Kreuger ut pengar till stater i finansiell kris och blir då betraktad som en räddande ängel. Några år senare blir det uppenbart att Kreugerkoncernen är ett luftslott som saknar substans.

Ivar Kreugers största problem var likviditeten. Detta på grund av utlovade lån till stater och höga utdelningar som saknade stöd i genererade vinstmedel. Kreuger sökte nytt kapital genom emissioner, detta skedde samtidigt med börskraschen i USA (1930), vilket inte var så lyckat. Likviditetskriserna avlöste varandra, men utåt sett märktes ingenting, då den ende som visste hur det stod till var Kruger själv och ingen annan. Bilden av redovisningen var grovt felaktig och förvanskad av Ivar Kreuger. Detta var möjligt att göra på grund av avsaknaden av formaliserad reglering för den externa redovisningen. Redovisningen var i stort sett bara mellan företagets ledning och styrelse. Dessa faktorer utnyttjade Kreuger. Han förskönade redovisningsinformationen. Den bild som läsaren fick ta del av innebar överdrivna värden, dubbelt bokförda tillgångar, fiktiva tillgångar och ej redovisade skulder. Det var inte bara investerarna som var utan information, Kreuger hemlighöll informationen på samtliga nivåer i företaget. Riksbanken upptäckte tillslut problemen som koncernen hade (1932) och Kreuger löste sina problem genom att begå självmord (Paris 1932).

Michael Milken arbetade på 1970-talet på en firma som handlade med obligationer. Det som intresserade honom var de obligationerna som hade lägre värde eller de som inte värderades alls av kreditvärderingsinstitutionen, de så kallade junk-bonds eller fallen angles. Milken ansåg att prissättningen på dessa var felaktig och att han kunde bedöma vilka företag som skulle kunna överleva, detta genom att läsa årsredovisningar och på så sätt "slå" marknaden. Milken ordnar det så att han själv satte priserna på junk-bonds för att kunna kontrollera marknaden. Han ser till att behålla sin självständighet genom att hålla all information för sig själv.

Marknaden för junk-bonds växer explosionsartat under första halvan av 1980-talet. Milken styr marknaden och har dessutom ett väl utvecklat och avancerat datasystem om vem som äger vilka junk-bonds och till vilket pris. Han hade total kontroll och monopol över marknaden. Milken såg till att investerarna fick så hög avkastning att inga obehagliga frågor ställdes. Företagen som gav ut junk-bonds gick sämre och fick ställa in betalningar eller gå i konkurs, junk-bonds blev då värdelösa. Milken löste detta problemet genom att manipulera redovisningen. Milken struntade i att bokföra sådana transaktioner som kunde ge en negativ bild utav företaget. Han såg även till att inga anställda slutade och tog med sig någon information till konkurrenter. Detta gjorde Milken genom att betala sina anställda de högsta lönerna i branschen. Investerarna var "lyckligt" omedvetna om vad Milken sysslade med. I slutet av 1980-talet blev Milken anklagad för insiderring. Efter diverse förhandlingar med de inblandade döms Milken för några mindre obetydliga brott till fängelse i 36 till 40 månader. I och med detta var Milkens imperium slut.

Gemensamt för de båda nämnda fallen är att de skapats av människor som manipulerat marknaden genom att använda insiderinformation. De satt själva inne med all relevant information. Styrde sina monopol med järnhand. Kreuger och Milken såg även till att knyta den nära kretsen och investerare till dem, så att de fick deras totala tillit. Tilliten ledde till att Kreuger och Milken hade fria tyglar till att agera så som de själva önskade. Bidragande faktor som redan nänts var att det inte fanns någon marknadsmekanism som reglerade lika tillgång till information till alla. Bristen av regler och insyn i företaget bidrog i allra högsta grad till att Kreuger och Milken kunde manipulera resultaten så som de gjorde (Wahlström 2000). Inget ont som inte för något gott med sig, skandaler gör att lagstiftarna får upp ögonen och inser att de måste agera. Svaga eller icke existerande regler blev med utarbetade. Frågor som dyker upp är hur mycket reglering behövs? Behövs det överhuvudtaget?

1.2.2 Regleringens ”att vara eller att icke vara”

Skandalerna som nämnts resulterade i ett antal förändringar i den finansiella rapporteringen. Detta leder oss in på frågan om det behövs reglering eller om marknaden kan skapa den information som krävs.

Om man ställer sig frågan om en stark reglering är bra eller dåligt så får man argument både för och emot. Argumenten för reglering är exempelvis, likformighet och jämförbarhet skapar förtroende. Med reglering så gör alla företag lika men utan så gör alla som de vill. Ett annat argument för är att reglering förhindrar finansiella kriser. En ståndpunkt bland dem som är för reglering är att den fria marknaden misslyckas med att skapa tillräckligt med information. Detta anser de som är emot reglering är fel. De säger att det ligger i företagets intresse att producera användbar information. De anser också att reglering inte kan förhindra finansiella kriser utan anledningen till detta är en allt för dåligt diversifierad portfölj. En annan åsikt de har är att olika företag i skilda branscher upplever en situation olika. Det måste finnas valmöjligheter (Wahlström 1995).

1.2.3 Förändring av redovisningsregler

Nu införs en ny reglering på gott och ont, som träder i kraft inom EU årsskiftet 2004-2005. Detta innebär stora förändringar i redovisningen inom många områden. Några av reglerna kommer att ha en större påverkan än andra ex borttagandet av goodwillavskrivningar och poolningsmetoden. Även förändringar i värdering av förvaltningsfastigheter diskuteras. Meningen med de nya reglerna är att ge en mer rättvisande bild utav bolagen, kommer detta att ske? Som ovan nämnt skiljer sig åsikterna åt, om man skall ha reglering eller inte och till viss grad.

Borttagandet av goodwillavskrivningarna anser vi är en utav de största förändringarna inom de nya reglerna, och detta ligger då till grund för vår uppsats. Vi ställer oss frågan om dessa regler kommer påverka vår bild utav lönsamheten och den finansiella stabiliteten i bolagen.

Införelsen av liknande regler i Nordamerika skedde redan 2002, hur blev utfallet där, kommer det att bli samma inom EU?

Farhågor och spekulationer om hur kraftig påverkan de nya reglerna kommer att ha diskuteras i tidningar så som Affärsvärlden, Dagens Industri och Balans. Här förutspås ett turbulent börsår på Stockholmsbörsen, med svårtolkade rapporter och rejäla vinstlyft för bolagen. Man nämner att det är rent bokföringsmässiga poster som kommer att förändras, men tror inte att fokus kommer att flyttas från resultat före skatt till kassaflödesanalysen (Blecher 2004), (Levander& Svedbom 2004).

Slutligen kommer funderingar på framtida uppköp som kan alstra nya goodwillposter, kommer bolag välja andra metoder vid uppköp nu då bolagen inte längre har möjlighet att tillämpa poolningsmetoden? Kommer man att kunna se indikationer på att bolagen förändrar sina strategier kring uppköp och förvärv. Frågorna är många och problematiken knivig, men vi skall försöka att reda ut begreppen och få svar på dessa frågor.

1.3 Forskningsfråga

Hur kommer effekten av borttagandet av goodwillavskrivningar att ha på resultat- och balansräkning och kommer reglerna att påverka framtida uppköpsstrategier?

1.4 Syfte

Vårt syfte med denna uppsats är att illustrera problematiken hur de nya reglerna påverkar bilden utav bolagens lönsamhet, nu och i framtiden.

2. Teori

Med förvärvat goodwill menar man i första hand att anskaffningsvärdet för det förvärvade företaget överstiger de förvärvade tillgångarna och övertagna skulderna. Detta genererar ett positivt goodwillvärde och omvänt ett negativt. I följande avsnitt kommer vi för det första att presentera bakgrunden till goodwill, hur man har valt att redovisa posten historiskt sett. De amerikanska, brittiska och de tyska metoderna att redovisa goodwill beskrivs och mynnar sedan ut i en beskrivning om det förut svenska sättet att redovisa goodwill.

För det andra kommer vi att beskriva de aktuella reglerna från IASB, för att på detta sätt knyta samman de historiska reglerna om tillämpning av goodwill med de nu rådande från EU.

För det tredje kommer ett antal artiklar som tagits från finansiella tidskrifter att presenteras. Gemensamt för dessa är att de belyser och behandlar problemen, frågorna och effekterna när reglerna kring goodwill ändrades av FASB (Financial Accountant Standards Board) år 2002. Artiklarna är hämtade från databasen ABI Inform.

Slutligen kommer vi att beskriva tre forskningsartiklar. Författarnas resonemang och slutsatser kommer att presenteras. Forskningsartiklarna fokuseras kring reglerna som infördes i Nordamerika utav FASB 2001-2002, med inriktning på goodwill. Artiklarna är hämtade från databasen Science Direct.

2.1. Historisk redovisning av goodwill i Amerika

Slutet av 1800-talet stod för en period av ekonomisk tillväxt och förändring i USA. Med en sådan snabb utveckling kom kravet på en bättre och betydande finansiering. Behovet av kapitaltillskott växte och eftersom amerikanerna inte hade sparat tillräckligt var det från Storbritannien som största delen av kapitalet kom. Brittiska revisorer skeppades över för att övervaka redovisningen åt finansiärerna. Vändpunkten kom 1903 då det största bolaget i landet U. S. Steel Corporation beslutade på sin bolagsstämma att ha en helt öppen redovisning av företagets finansiering. Trots detta blev det mycket lite gjort för att förändra, utveckla och effektivisera standarder och normer inom redovisningen (Nilsson 1998).

1910 övergick dominansen från britterna till amerikanerna. Stora företag i bolagsform växte fram i en större utsträckning än tidigare. De enskilda ägarnas position avtogs och med detta ändrades begreppet för goodwill. Tidigare var företaget och ägarna hårt knutna till varandra och eventuell goodwill ”dog” med att ägaren slutade eller avled. Med den nya bolagsformen blev det nu möjligt för goodwill att överföras till ny ägare (Nilsson 1998).

Problem uppstod då hur man skulle redovisa denna genererade goodwillen? 1910 rådde det högkonjunktur och ekonomin blomstrade, bolag såldes och förvärvades, men amerikanska redovisare hade fortfarande inga lagregler att lita till angående goodwill. Det enda man hade var en mängd olika sätt på vilket goodwill värderades till. Man kunde diskontera överlönsamheten genom att titta på den genomsnittliga vinsten under ett antal år och därifrån få en normalavkastning, detta för att sedan se hur vinsten påverkades av förvärvad eller bildad goodwill. Man kunde sedan låta värdet stå kvar och gradvis reducera det eller låta goodwill vara beständigt. Metoden om en omedelbar bortskrivning av goodwill försvann in i skymundan.

Den första regeln som infördes om hur man skulle rapportera goodwill kom 1917 och gavs ut av AIA (American Institute of Accountants). Här rekommenderas att det bokförda värdet på goodwill skulle skrivas av från det egna kapitalet, man ansåg att goodwill var en anläggningstillgång och skulle följaktligen redovisas som sådan. Vid denna tid började också diskussioner om att anläggningstillgångar skulle delas in i materiella och immateriella (Nilsson 1998).

Depressionen under 1930-talet fick en djup inverkan på redovisningen. En mer konservativ syn utvecklades och ledde till en modifiering av goodwill. Det blev betydelsefullt med goodwill i redovisningen eftersom den påverkade resultatmätningen. Följden blev att anskaffningsvärdeprincipen blev väletablerad. Man skulle numera endast redovisa förvärvad goodwill och ta upp den till anskaffningsvärdet (enl. AIA 1944). En metod återstod nu för att ta upp goodwill i redovisningen, men tre huvudalternativ för att reducera den; ha kvar redovisat värde, gradvis reducering och engångsreducering (Nilsson 1998).

Efter andra världskrigets slut 1945 ökade tillväxten igen och förvärv och samgående blev vanligare. Debatten kring redovisningen av goodwill fick särskild betydelse. Man kom fram till att de strikta reglerna kunde vara mycket ofördelaktiga och kunde medföra att man helt försökte undvika goodwill. Införandet av poolningsmetoden (företagskombination) erbjöd en utväg till detta, ingenting hade ju förvärvats. Poolningsmetoden blev inte betydelsefull förrän förbud infördes mot omedelbar bortskrivning av goodwill. I perioden 1958-1981 blev den allmänna uppfattningen att goodwill är något som tillslut förbrukas, att livslängden är begränsad max 40 år men obestämd och oförutsägbar. Denna rekommendation höll sig fram tills de nya reglerna som infördes 2002 (Nilsson 1998).

2.2 Historisk redovisning av goodwill i Storbritannien

Perioden före 1970 så fanns det ingen standard i Storbritannien om hur redovisningen skulle se ut. Under 1800-talet var det enda kravet på redovisningen att den skulle vara "full and fair". Några detaljer om vad som skulle vara med saknades helt. De enda kraven var att man skulle föra lämpliga bokföringsböcker och avsluta med en årlig balansräkning. Denna skulle läggas fram på bolagsstämman. Flera undersökningar gjordes om vad som borde vara med och hur redovisningen skulle utformas. Men det var inte förrän år 1900 som det stiftades en Companies Act. Denna innebar att alla företag skulle göra revision men det fanns inga krav på några kvalifikationer när det gällde revisorn, eller någon detaljerad plan på hur balansräkningen skulle se ut (Nilsson 1998).

1925 tillsattes en kommitté vars ordförande var Wilfred Greene. Detta på grund av att det visades att redovisningen hade en dålig standard bland annat uppdragats att stora krigsvinster doldes som reserver i bolagens redovisning. Greene och hans kommitté införde krav på att tillgångarna skulle redovisas uppdelade på "fixed and floating", olika immateriella tillgångar skulle redovisas för sig och poster som avsåg ett dotterbolag skulle redovisas så att detta framgick. Även en resultaträkning skulle visas för aktieägarna. Detta mötte ett massivt motstånd från bolagen som tyckte att visa resultaträkningen gjorde mer skada än nytta.

Under 1940-talet kom de första rekommendationerna från en kommitté som kallades Taxation and Financial Relations Committee inom ICAEW (Institute of Chartered Accountants in England and Wales). De höll på fram till 1960-talet med att ge rekommendationer och försökte uppehålla "best practice". Detta var de mest revolutionerande förändringarna sedan 1844. Det övergripande kravet på redovisningen var att rapporterna från företagen skulle ge "a true and fair view" av företagen. I slutet av 1960-talet så inträffade ett antal finansiella skandaler som skakade den brittiska redovisningen. Frågor kom upp om årsredovisningarna var tillförlitliga och användbara (Nilsson 1998).

Redovisning av goodwill togs främst upp av två män Dicksee och Leake.

I sin bok skrev Lawrence R. Dicksee om bland annat goodwill. Han hänvisade till rättsfall genom hela boken. Han drog slutsatsen att i ett handelsbolags årliga redovisning var man inte tvungen att ta upp goodwill. I ett aktiebolag skulle goodwill tas upp som en anläggningstillgång och då till det belopp som man faktiskt hade betalat för det. Hur goodwill faktiskt skulle redovisas var nästa problem för Dicksee. Han kände att det fanns argument för att goodwillbeloppet på något vis skulle försvinna ur redovisningen. Den bästa lösningen som Dicksee kunde komma på var att avdela en del av tillskjutet kapital för förvärv av goodwill och redovisa detta inom linje, så att redovisningen av goodwill på tillgångssidan kunde undanröjas. (Nilsson 1998).

P. D. Leake skrev en avhandling om vad han kallade "commercial goodwill" alltså förvärvad goodwill. Leake tyckte att man skulle skriva av goodwill eftersom den goodwill som man har idag är inte den samma som du har om 10 eller 20 år.

1948 kom det en lag om koncernbalansräkning i Storbritannien. Den vanligaste metoden vid förvärv var förvärvsmetoden och den positiva skillnaden kallades goodwill. Vad det var, var många oense om men att man inte behövde skriva av den förrän dotterbolaget gick med förluster var de flesta ense om.

1974 bildade ASSC (Accounting Standards Steering Committee) två arbetsgrupper som skulle utreda hur man skall hantera goodwillen. Den ena gruppen tyckte att goodwillen skulle tas upp som en tillgång och skrivas av på en beräknad ekonomisk livslängd dock max 40 år. Den andra gruppen tyckte att den inte skulle behandlas som en tillgång utan skulle skrivas av direkt mot eget kapital vid förvärvet. Det tog ungefär tre år innan ASSC kunde bestämma sig för ett av förslagen och då tog de stöd av det fjärde direktivet där det stod att goodwill skulle betraktas som en tillgång (Nilsson 1998).

1984 kom rekommendationen SSAP 22 (Statement of Standard Accounting Practice), denna innebar:

1. Regeln att förvärvad goodwill inte fick stå kvar i balansräkningen skulle gälla i både det enskilda företaget och koncernen
2. Det krävdes inte att ett företag skulle välja antingen avskrivning eller bortskrivning och tillämpa den konsekvent utan de två metoderna kunde kombineras.
3. Avskrivning skulle ske systematisk över avskrivningsperioden men hur lång perioden fick vara angavs inte.
4. Negativ goodwill skall krediteras som reserver vid förvärvstidpunkten.

Denna rekommendation gällde fram till 1990 då ED (Exposure Draft) 47 *Accounting for goodwill* kom efter stora påtryckningar. Denna nya rekommendation skilde sig avsevärt från SSAP 22 som rekommenderade bortskrivning i förstahand. ED 47 förordade avskrivning som det enda alternativet. All goodwill skulle aktiveras och skrivas av på max 20 år men en avskrivningstid på 40 år kunde tillåtas om det fanns särskilda skäl till detta. Dessutom skulle en restvärdesvärdering göras varje år (Nilsson 1998).

2.3 Historisk redovisning av goodwill i Tyskland

Inom tysk redovisning så pratas det inte om goodwill utan om affärsvärden.

I 1870 års aktiebolagslag finns ett förbud mot att aktivera utgifter för organisationer och förvaltning, detta togs också som ett förbud mot aktivering av affärsvärden. Detta överfördes till aktiebolagslagen 1884 och sedan till HGB (Handelsgesetzbuch) 1897 med den nya lydelsen att det bara är uppbyggnadskostnader och förvaltningsutgifter som inte fick aktiveras. För de enskilda näringsidkarna var nu frågan om affärsvärden omfattades av balansposten ”sonstige Vermögengegenstände”. Enligt de flesta lagkommentarer verkade det vara så om affärsvärdet var förvärvat.

I aktierätsreformen 1931 förbjöds aktivering av utgifter för bolagsbildning och kapitalökning. Det lades även till ett stycke om affärsvärden. I det förbjöds balansering av affärsvärden men dessa fick dock aktiveras om de hade förvärvats.

Sedan hände inte mycket inom redovisningen av goodwill förrän 1965 då en ny aktiebolagslag kom ut. I denna lag var det mesta samma men en stor skillnad var att nu var det bara tillåtet att ta upp uppstartningskostnader inte utvidgningskostnader eller liknande som förut varit tillåtet.

1985 infördes EG: s fjärde och sjunde direktiv genom en ny lag. Genom denna nya lag kom nya möjligheter för avskrivning. Den enskilde näringsidkaren kunde välja mellan att skriva av på fyra år, man skrev ej av under förvärvsåret, eller skrev ned efter värdet. För koncerner fanns även alternativet att skriva bort förvärvat affärsvärde.(Nilsson 1998).

2.4 Historisk redovisning av goodwill i Sverige

Den svenska redovisningen av goodwill kan ses som ett potpurri av den amerikanska, brittiska och tyska redovisning. Vi har här i Sverige hämtat hem regler från många olika länder och implementerat i vår redovisning.

Den första ABL (Aktiebolagslagen) som innehöll något om goodwill var 1944 års lag. Enligt den skulle goodwill behandlas som en anläggningstillgång i en särskild post och denna tillgång skulle skrivas av årligen med skäligt belopp dock minst en tiondel, om ej skäligen grunder fanns till att skriva ned med ett mindre belopp. Denna paragraf överfördes sedan till BFL (Bokföringslagen) 1976 med ändringen, att den maximala avskrivningstiden var tio år och den fick ej vara längre. Det var sen runt 1980 och framåt som de svenska företagen började ta med sig regler hem från utlandet. Vissa företag använde sig av amerikanska regler och skrev av på maximalt fyrtio år. Andra valde att göra som britterna och skriva bort goodwill direkt mot eget kapital. Några höll sig fortfarande till de svenska reglerna som var att förvärvat goodwill får aktiveras och skrivas av på tio år. Dessa regler har sitt ursprung i den tyska redovisningen. Under 1991 kom Redovisningsrådets rekommendation om vilken goodwill som fick tas upp som en tillgång. De rekommenderade också att man skulle skriva av på en maxperiod av tio år men den kunde vara tjugo år vid särskilda skäl. Nu var alltså bortskrivning inte längre tillåten och inte heller nedskrivning om denna inte var nödvändig. Sedan dess har inga stora förändringar av hanteringen av goodwill gjorts förrän nu när IASBs regler skall implementeras (Nilsson 1998).

2.5 Aktuella regler från IASB

I detta avsnitt kommer vi att beskriva regelverket inom EU och de förändringar som nu införs. Informationen är tagen från Axelman, Phillips och Wahlquists (2003) bok "En jämförelse mellan International Accounting Standards och Redovisningsrådets rekommendationer". Informationen angående IFRS 3 är tagen från www.deloitte.se

EU har beslutat att från den 1 januari 2005 skall alla koncerner inom EU ha konverterat till IAS/IFRS (International Accounting Standards/Internationell Financial Reporting Standards). Detta för att skapa en harmonisering mellan de olika EU-ländernas bokföring. Ambitionen är att göra det enklare för intressenter från andra länder att ta till sig informationen genom att skapa en global redovisning. Genom detta närmar man sig också den amerikanska redovisningen mer och mer. IASBs mål är som nämnt ovan att försöka skapa ett gemensamt redovisningssystem internationellt. Detta görs genom samarbete med IOSCO (International Organization of Securities Commissions; börsernas samarbetsorganisation) och även de amerikanska normgivande organen.

Tillämpningen utav de nya rekommendationerna skall behandlas som följer; Alla siffror ska vid ingående balans räknas om och justeras, så att redovisningen kommer att bli utformad så som gällande föreskrifter inom IASB förordar. Denna ingångsbalans kommer fortsättningsvis att ligga till grund för redovisningen. (IAS/IFRS 2005 Axelman, Phillips och Wahlquist 2003) De rekommendationer som vi har valt att lägga vårt fokus på är IFRS 3 Business Combinations, IAS 36 Impairment of Assets och IAS 38 Intangible Assets.

En kort sammanfattning av IFRS 3, IAS 36 och 38 följer i avsnittet nedan.

2.5.1 IFRS 3 Företagsförvärv och samgående

Från 31 mars, 2004 skall företagsförvärv och samgående redovisas enligt IFRS 3. Detta innebär att de flesta börsnoterade bolag får revidera sin redovisning från och med 1 januari, 2004 för att implementera dessa regler. Detta kommer att innebära att poolingmetoden inte längre är tillåten, goodwill inte längre skall skrivas av enligt plan och att möjligheterna att redovisa omstruktureringskostnader kommer begränsas betydligt. Några stora skillnader från IFRS 3s föregångare IAS 22 är som nämnt ovan att goodwillavskrivningarna tas bort och ersätts av årliga nedskrivningstest. Poolingmetoden är ej längre tillåten utan alla förvärv skall redovisas enligt förvärvsmetoden. Andra skillnader är att alla tillgångar skall identifieras till sitt verkliga värde. Immateriella tillgångar skall redovisas som separata tillgångar i förvärvsbalansen t ex FoU, varumärken och kundkontakter.

2.5.2 IAS 36 Nedskrivningar av tillgångar

Denna rekommendation behandlar hur nedskrivningar av tillgångar skall gå tillväga och om hur nedskrivningsbeloppet skall beräknas. I samband med de årliga boksluten skall en värdering av tillgången göras. Om tillgången har ett lägre värde än vad som är redovisat, skall den skrivas ner med motsvarande summa. Vid värderingen skall hänsyn tas till både externa och interna indikationer. Exempel på externa indikationer är:

- Tillgångens marknadsvärde har minskat kraftigt under perioden.
- Värdet på tillgången påverkas av att ny teknik, ekonomisk utveckling eller att marknaden i övrigt har förändrats.
- Företagets egna kapital är högre än företagets börsvärde.

Exempel på interna indikationer är:

- Tillgången är tekniskt föråldrad eller skadad.
- Väsentliga förändringar har skett under perioden eller förväntas inträffa. Det kommer att påverka tillgången negativt eller positivt. Exempel på detta är omstruktureringar och nedläggningar.
- Den interna rapporteringen indikerar på att tillgången är övervärderad.

När nyttjandevärdet skall beräknas måste framtida kassaflöden bedömas. De framtida kassaflödena skall göras som en prognos av den senast gjorda budgeten och ta hänsyn till framtida ekonomiska förhållande som kan förmodas. I de framtida kassaflödena skall antas att tillväxttakten inte är större än den nuvarande eller branschens långsiktiga tillväxttakt.

Om tillgångens beräknade värde är lägre än det bokförda värdet så skall tillgången skrivas ned med motsvarande belopp. Denna nedskrivning skall redovisas i resultaträkningen. När det finns indikationer på att värdet på tillgången har förändrats så skall en ny värdering utföras och detta minst en gång om året.

Varje kassagenerande enhet skall prövas i avseende att bedöma om något avskrivningsbehov finns. Om fallet är sådant så skall företaget bedöma hur stor del av goodwillen som kan hänföras till enheten och göra en nedskrivning om enhetens värde inklusive goodwill är lägre än det redovisade värdet. Det är då i första hand goodwillen som ska skrivas ner.

2.5.3 IAS 38 Immateriella tillgångar

Denna rekommendation behandlar redovisning av immateriella tillgångar. IAS 38 skall inte tillämpas för:

- Immateriella tillgångar som skall redovisas enligt annan rekommendation.
- Finansiella tillgångar såsom de som definieras i IAS 32.
- Mineralrättigheter eller utgifter för utvinnande av icke förnyelsebara naturtillgångar.
- Immateriella tillgångar som kan hänföras till försäkringsavtal mellan försäkringsgivare och försäkringstagare.

Internt genererad goodwill får aldrig redovisas som en immateriell tillgång. Inte heller internt genererade varumärken, publiceringsrättigheter, kundregister eller liknande. De utgifter som uppkommer i samband med forskning får inte tas upp som en immateriell tillgång utan skall kostnadsföras i takt med att de uppstår. Utgifter som avser utveckling skall redovisas som en immateriell tillgång om de uppfyller följande kriterier:

- Tekniska förutsättningar finns för att produkten kommer kunna färdigställas, användas och säljas, och att detta kommer att ske.

- Företaget måste kunna visa att det finns en marknad för produkten eller att den kommer att kunna användas internt.
- Det skall även vara möjligt att fastställa att utgifterna för utvecklingen är hänförliga till produkten.

Det finns två värderingsmetoder för immateriella tillgångar antingen verkligt värde eller huvudregeln. Om man värderar enligt verkligt värde så skall värdet vara marknadsvärde på en fungerande marknad. Enligt huvudregeln så skall en immateriell tillgång redovisas till det ackumulerade anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. En immateriell tillgång får inte skrivas av på mer än tjugo år. Åtminstone vid tidpunkten för årsbokslutet så skall man pröva både nyttjandeperioden och avskrivningsmetoden. Om dessa inte stämmer överens med utfallet så skall de justeras. När tillgången inte längre genererar någon ekonomisk nytta för företaget så skall de skrivas av helt.

2.5.3 Viktigaste skillnaden mellan gamla och nya regler

Gamla regler

Goodwill skall skrivas linjärt under en nyttjande period på max 20 år.

Avskrivningarna skall redovisas som en kostnad.

Förvärv får redovisas enligt förvärvsmetoden och poolingmetoden.

Nya regler

Goodwill skall värderas med ett årligt nedskrivningstest.

Eventuella nedskrivningar skall redovisas i resultaträkningen

Förvärv skall redovisas enligt förvärvsmetoden, poolingmetoden är ej längre tillämplig.

2.6 Problematiken kring nya regler i Nordamerika

I följande avsnitt kommer ett antal artiklar som tagits från finansiella tidskrifter att presenteras. Gemensamt för dessa är att de belyser och behandlar problemen, frågorna och effekterna när reglerna kring goodwill ändrades av FASB (Financial Accountant Standards Board) år 2002. Artiklarna är hämtade från databasen ABI Inform.

2.6.1 Nedskrivningar

I en artikel av Ronald J. Huefner & James A. Largay III, beskrivs de nya reglerna kring goodwill och problemen kring dessa. De ger sin syn på ändringarna och analyserar olika scenario. Inledningsvis ger de en kort sammanfattning av de nya rekommendationerna som vi sedan sammanfattat som följande.

I juni 2001 gav FASB (Financial Accountant Standards Board) ut SFAS 142 (Statement of Financial Accounting Standard) som förklarar hur goodwill och andra immateriella tillgångar skall värderas. Detta var den största förändringen angående goodwill på över 30 år. Denna ändring uppstod i samband med att SFAS 141 kom ut som eliminerade användandet av poolningsmetoden. Denna metod hade använts till att undvika goodwill helt och hållet genom att företagen gick ihop och inte förvärvades. På så vis bildades inget övervärde som i sin tur påverkar resultatet. Genom de nya reglerna enligt SFAS 142 förändrades redovisningen av goodwill avsevärt på två sätt. För det första skall all avskrivning av goodwill upphöra oavsett när posten uppkom. Man skall behandla den som en tillgång utan reducerande avskrivningar.

För det andra skall företagen göra åtminstone en årlig uppskattning av sina goodwillvärden. Skulle inte värdet stämma skall det justeras både upp och ned. I artikeln beskrivs uppskattningen i två steg.

Steg ett: Företaget skall uppskatta det verkliga värdet av enheten och jämföra det med bokfört värde, då får man fram summan av tillgångar och avsatt goodwill minus skulder. Om verkligt värde blir större än bokfört värde blir det ingen nedskrivning och uppskattningen är klar.

Skulle det bli så att verkligt värde istället skulle vara mindre än bokfört värde skall goodwill skrivas ned och man går vidare till steg två.

Steg två: Företaget uppskattar det verkliga värdet av goodwill genom att upprepa processen som var vid förvärvstidpunkten, och därefter skall man subtrahera denna summa med det uppskattade verkliga värdet av enhetens totala tillgångar som råder nu. Differensen skall sedan jämföras med den nuvarande goodwillposten. Visar sig det verkliga värdet vara större än det bokförda värdet blir det ingen nedskrivning. Skulle det istället vara så att det verkliga värdet är mindre än det bokförda värdet skall goodwill skrivas ned med skillnaden.

Hypotetiskt exempel på uträkning av steg två:

	<u>Enhet A</u>	<u>Enhet B</u>	<u>Totalt</u>
Uppskattat verkligt värde:	\$6000	\$4000	\$10000
Uppskattat verkligt värde			
av totala tillgångar:	\$5000	\$3300	\$ <u>8300</u>
Verkligt värde goodwill:	\$1000	\$ 700	\$ 1700
Bokfört värde goodwill:			\$ <u>2900</u>
<u>Nedskrivning goodwill:</u>			\$ <u>1200</u>

Vidare beskriver Huefner & Largay III i sin artikel hur de nya reglerna påverkar redovisningen. En analys har gjorts av de 100 amerikanska börsnoterade företagen som har/hade de största goodwillposterna. 1/3 av dessa företag skrev av ungefär 30 % av sin goodwill när SFAS 142 trädde i kraft. De uppskattar att detta kommer att höja dessa företags vinst med 20-25 miljarder dollar. Detta försvårar användandet av rapporterna. Det kommer att ställa till problem med att förutspå trender och framtida prestationer. Fokus kommer att ligga på företagets kassaflöde. De tror också att P/E talen kommer att bli lägre, aktierna kommer att ge en bild av att vara billigare även om det inte har blivit någon förändring i företagets vinst.

De kom även fram till att den sammanlagda summan i goodwillavskrivningarna för de 100 studerade företagen uppgick till 135 miljarder dollar, detta motsvarar ca 14.4% av deras totala goodwill. De största avskrivningarna var 84 % (Quest), 63 % (Clear channel communications), 47 % (Boeing), 45 % (Aetna) och 43 % (AOL Time Warner). Minsta nedskrivningarna hade 0,7 % (Dow chemical) och 0,6 % (Alcoa).

De förklarar att dessa siffror kan ge en felaktig bild av det verkliga utfallet av SFAS 142 av två orsaker.

För det första: många företag skrev ned/av sina goodwillposter redan 2001 innan den stora implementeringen ägde rum. För det andra: företagen tilläts göra uppskattningen någon gång under det första året, detta kan försvåra jämförelser. Nedskrivningarna blev ju som nämnt ca 135 miljarder dollar, varför blev det en så stor summa, frågade de sig? Olika anledningar nämns. Terrorattackerna mot USA den 11 september och diverse redovisningsskandaler under 2001 och 2002 påverkade marknaden negativt överlag. Inte att glömma är övervärderingar under "boomen" på 1990-talet gjorde sig nu gällande.

De påpekar att det är värt att ha i åtanke att 67 utav de 100 företagen inte visade någon direkt förändring i sina goodwillposter de två första kvartalen 2002. Fara med de nya reglerna gick enligt dem ganska obemärkt förbi.

Författarna till artikeln ger några exempel på vad användarna skall tänka på när de studerar rapporterna. Eliminering av avskrivningar höjer nettoresultatet men påverkar inte kassaflödet. Lägre tillgångar och eget kapital kommer att öka nyckeltalen som beskriver skulder, detta skickar ut ofördelaktiga signaler.

Slutligen avslutar de sitt resonemang med att de nya reglerna skapar effekter både inkomster och tillgångarna, speciellt under det första kvartalet. Slutsatsen de drog var att den ekonomiska effekten blev liten och borde inte ha någon effekt på värderingen av företaget. Det som påverkar är att P/E-talet kan driva upp aktiepriserna. (Huefner & Largay III 2004)

2.6.2 Goodwill posternas påverkan på resultatet

En annan artikel som behandlar de nya reglerna som infördes i den amerikanska redovisningen 2002 är skriven av J. Edward Ketz & Puja Schamas. De undersöker förändringar i amerikanska börsnoterade företags goodwillposter, både ökning och minskningar. Detta för att se om de nya reglerna om goodwill som trädde i kraft årsskiftet 2002 hade någon påverkan på företagens redovisning.

Jämförelsen var mellan de 30 företagen med den största ökningen respektive de 30 företagen med den största minskningen av goodwill år 2001 och 2002. I bilaga återfinnes uppställningen av företagen så som de såg ut i artikeln (Exhibit 1A, B och 2A, B) för att man lättare skall kunna följa med i resonemanget som följer.

De undersökte först de företagen som hade en ökning av goodwill. Exhibit 1A visar att företagens goodwill hade ökat med en spännvidd mellan 1.777 miljarder \$ (Sara Lee) till 29.961 miljarder \$ (Citigroup). Författarna drar slutsatsen att det uppenbarligen har ägt rum sammanslagningar och förvärv 2002. Exhibit 1B visar att det var högre ökning i goodwill 2001, med en spännvidd från 1.916 miljarder \$ (Devon Energy) till 127.518 miljarder \$ (AOL Time Warner). Författarna menar att de två åren inte skiljer sig åt nämnvärt, då det genomsnittliga ökningen av goodwill 2002 var 5.6 miljarder \$ och 2001 var 6.4 miljarder \$.

I exhibit 2A visas de största nedgångarna i goodwill 2002. Siffrorna spänner sig mellan 1.165 miljarder \$ (Dynergy) till 91.348 miljarder \$ (AOL Time Warner). I exhibit 2B visas siffrorna från 2001, här är skillnaden mellan 0.546 miljarder \$ (Broadcom) till 41.990 \$ (Verizon). Den genomsnittliga nedgången av goodwill 2002 var 7 miljarder \$ (AOL Time Warner ej inräknad) och för 2001 4.3 miljarder \$.

Författarna anser att det är uppenbart att SFAS 142 har haft en stor inverkan. En intressant jämförelse är mellan exhibit 1B och 2A. 11 av de företagen som hade den högsta ökningarna i goodwill 2001 hade också de högsta reduceringarna i goodwill 2002.

Ketz & Schamas analyserar slutligen om det är SFAS 142 och ev. SFAS 141 (borttagandet av poolningsmetoden) som har haft denna inverkan på sammanslagningar och förvärv. De tvivlar dock på detta. Andra anledningar till dessa förändringar de nämner är att även i Europa har siffrorna sjunkit ang. sammanslagningar och förvärv (där de nya reglerna inte var implementerade än). Även terrorattacker mot USA, krig i Afghanistan och Irak, företags skandaler och nedgångar i aktiepriser, alla dessa faktorer kan lika gärna ha haft en stor inverkan på nedgångarna. Å andra sidan är nedskrivningarna 2002 nästan dubbelt så stora som 2001, detta ger en antydning att SFAS 142 kan ha haft en betydande påverkan på de immateriella tillgångarna när marknaden går nedåt. (Ketz & Schamas 2004)

2.6.3 Nya sätt att se på redovisningen

I sin artikel skrev Kang Cheng om andra sätt att titta på företagen än de traditionella nu när många siffror och nyckeltal blir annorlunda med de nya reglerna.

- Fokusera på första kvartalets resultat.

Under implementeringsåret skall företagen göra den goodwillutvärdering som vi tidigare skrivit om, detta två gånger per år. Först en gång under det första kvartalet för att se om goodwillen är rätt värderad. Då kommer man att se en not eller liknande om hur stora förändringarna har blivit för företaget både positivt och negativt. Andra gången som utvärdering utförs är vid årsbokslutet. Då för att se om goodwillvärdet fortfarande är det rätta eller om ytterligare förändringar krävs.

- Fokusera på resultat före nedskrivningar och avskrivningar.

Eftersom man nu skall skriva upp eller ner goodwill efter det verkliga värdet, kan en kraftig nedskrivning slå hårt mot resultatet som eventuellt kan bli negativt eller mycket lågt trots att det varit ett bra år för företaget. Ser man då på resultatet innan får man en verkligare bild av resultatet. (Cheng 2003)

2.7 Problem vid implementeringen i Nordamerika

Nedan beskrivs tre forskningsartiklar. Författarnas resonemang och slutsatser kommer att presenteras. Forskningsartiklarna fokuseras kring reglerna som infördes i Nordamerika utav FASB 2001-2002, med inriktning på goodwill. Artiklarna är hämtade från databasen Science Direct.

2.7.1 Är goodwill rätt värderad vid förvärv

I en forskningsartikel av Churyk behandlas ämnet angående de nya reglerna från FASB 2001 (SFAS 142) kring värderingen av goodwill. Hon undersöker hur lämpligt det är att ta bort årliga goodwillavskrivningar genom att testa marknadsvärdering av goodwill, både när den bokförs initialt och vid nedskrivning av posten.

Författaren beskriver att vissa studier indikerar på att goodwill kan vara övervärderad när den förvärvs. Några anledningar anges; Företagsledare handlar utefter sina egna intressen för att skydda sin egen position, befordringsmöjlighet och företagets fortlevnad. Denna "Hybris" som det kallas i artikeln beskriver problemet när företagsledare agerar mot aktieägarnas intresse genom att lägga bud på felaktiga uppskattningar av förvärvet eller genom en övertro till sin förmåga att leda det nya företaget. Det blir alltså viktigt att kunna uppskatta om den genererade goodwillen är en verklig tillgång eller en övervärdering (köpt till överpris).

Churyk fokuserar på att undersöka detta och på så vis komma fram till om avskrivningar eller inte ger den mest rättvisande bild utav goodwill. I artikeln har författaren ställt upp en mängd hypoteser (sju st.) och testade sedan dessa för att komma fram till sin slutsats.

1555 företag användes i undersökningen p.g.a. förvärv eller sammanslagningar under perioden 1996-1998, olika elimineringar gjordes för att få underlaget tillförlitligt till de olika hypoteserna. Vidare använder författaren sig av en mängd matematiska uppställningar, för att räkna ut om företagens goodwillvärden stämmer överens med marknadsvärdet nu och vid förvärvet (formler och uppställningar se artikeln). Hon kommer fram till följande slutsats; Resultaten pekar överlag på att goodwill vanligtvis inte är övervärderad vid förvärvet, detta ger stöd åt att avskrivningar inte behövs. Goodwill minskar i värde vid två situationer. När det har

blivit en marginell nedgång i aktiepriset från förvärvstidpunkten, och när bokfört värde av eget kapital är större än marknadsvärdet av det egna kapitalet.

Churyks resultat stödjer FASBs beslut att ta bort de periodiska avskrivningarna av goodwill och istället tillämpa den årliga uppskattningen av värdet, med ned- och uppskrivningar.

(Churyk 2004)

2.7.2 Samband mellan aktiepris och nedskrivning av goodwill

I en forskningsartikel har Mark Hirschey och Vernon J. Richardson gjort en studie om hur aktiepriset påverkas av företagens meddelande om att de ska skriva ner stora goodwillposter. För att genomföra sin studie använde de sig av ett undersökningsunderlag på cirka 80 företag som hade en aktie som var registrerad antingen på New York-börsen, den amerikanska börsen eller NASDAQ och var inkluderad på CRSPs (Center of Research for Security Prices) dagliga "aktieavkastnings arkiv" minst sex månader före meddelandet om goodwillnedskrivningen. De valde att titta på åren 1992 till 1996.

Det Hirschey och Richardson kom fram till var att det fanns ett nära knutet samband mellan aktiepriset och meddelande om goodwillnedskrivning. I de flesta fall ses meddelandet om nedskrivningen som något negativt och oftast sjönk aktiepriset med 2-3 procent efter meddelandet. Ett exempel var ett fall där bolaget ett år innan nedskrivningen gick ut med ett meddelande, en sänkning på 40 procent av aktiepriset blev konsekvensen. Det som försvårar uppskattningen är att marknaden delvis förväntar sig goodwillnedskrivningar och det tenderar att ge ett fall i aktiepriset under perioden mellan meddelandet och själva nedskrivningen.

(Hirschey & Richardson 2002)

2.7.3 Underlättar de nya reglerna jämförbarheten?

I en forskningsartikel skriven av Eckstein behandlas ämnet kring immateriella tillgångar, däribland goodwill. Vi fokuserar på att beskriva den del av artikeln som rör goodwill.

Eckstein beskriver de nya reglerna, SFAS 142 så här; "The recently promulgated standard has taken a giant step away from accounting standards that have withstood the test of time, world

wars, and unprecedented economic, technological. And organizational changes”. Hon anser att de nya reglerna försvårar istället för att underlätta jämförbarheten. Eckstein menar att man inte kan urskilja förvärvad goodwill med den internförvärvade. Författaren skriver att FASB anser att det kassaflöde som är förknippat med goodwill vanligtvis är en mix utav den internt genererade goodwillen och andra tillgångar. De drar som slutsats att det är lämpligt att anta att förvärvad goodwill ersätter den internförvärvade. Eckstein beskriver några argument som FASB ställt upp i sitt utlåtande/statement (FAS 142, B90, B91, B95) som hon anser är kontrovers och inkonsekventa.

- Goodwillavskrivningarna är förkastade av analytiker och företagsledare, det anses inte utav relevans för beslutsfattandet.
- Ökningar/minskningar av goodwillvärdet reflekterar inte ekonomiska förändringar sanningsenligt.
- Att inte skriva av är konsekvent med hur enheter driver sina verksamheter, och på hur analytiker ser på goodwill.

Eckstein menar på att det är av allmän uppfattning att analytiker använder sig av finansiella rapporter och att företagsledare använder de interna finansiella rapporterna i sitt beslutsfattande.

Sammanfattningsvis kommer Eckstein fram till följande. De som beslutar om standarder har som prioritet att reglerna skall vara i paritet med de internationella reglerna (global harmonisering). Vidare anser författaren att detta har skapat en miljö där de enheterna där man har en stor internförvärvad goodwill (genom reklam, forskning och utveckling etc.,) inte kan jämföras med dem som har förvärvad goodwill genom förvärv/uppköp. De kunskapsbaserade företagen möter då varken kriterierna för relevans eller pålitlighet, detta är en utav de största konsekvenserna av de nya reglerna enligt Eckstein. Hon anser dock att IAS 38, som innehåller kriterier för att kunna identifiera immateriella tillgångar i utvecklingsstadiet, kan ge en bra startpunkt och uppmuntra till harmonisering. (Eckstein 2004)

2.8 Sammanfattning teori

Sätten att redovisa goodwill var många och olika. I den amerikanska redovisningen valde man att skriva av goodwill på 40 år. Under 2002 gav FASB ut nya regler bland annat inom redovisningen av goodwill. De nya reglerna uttryckte att goodwill inte längre skulle skrivas av utan att årliga nedskrivningstest skulle göras. Inom den brittiska redovisningen var det länge oklart hur goodwill skulle redovisas men till slut tog de stöd av det fjärde direktivet, där det stod att goodwill skulle betraktas som en tillgång. De valde då att goodwill skulle aktiveras och skrivas av på max 20 år, men 40 år kunde tillåtas om det fanns särskilda skäl. I Tyskland hade de flera olika alternativ. Ett var att man skrev av på 5 år, ett annat var att skriva ner efter värdet. För koncerner fanns även alternativet att skriva bort goodwill. Den svenska redovisningen av goodwill hade från början starka influenser från det tyska synsättet. Efterhand så tog de svenska bolagen på den internationella marknaden hem olika synsätt från andra länder. Ett tag var det turbulent kring goodwillhanteringsreglerna. Ingen visste riktigt vad som gällde. 1991 så gav Redovisningsrådet ut en rekommendation som eliminerade några av de olika metoderna. Enligt Redovisningsrådet skulle goodwill skrivas av på 10 år, 20 i specifika fall.

EU beslutade att från och med 1 januari, 2005 att alla länder skall redovisa på samma sätt, för att skapa harmonisering. Genom detta närmar man sig den amerikanska redovisningen mer och mer. I och med de nya reglerna kommer det bli inte längre vara tillåtet att skriva av goodwill, utan bolagen skall istället genomföra årliga nedskrivningstest. Även poolningsmetoden kommer ej längre att vara tillämplig.

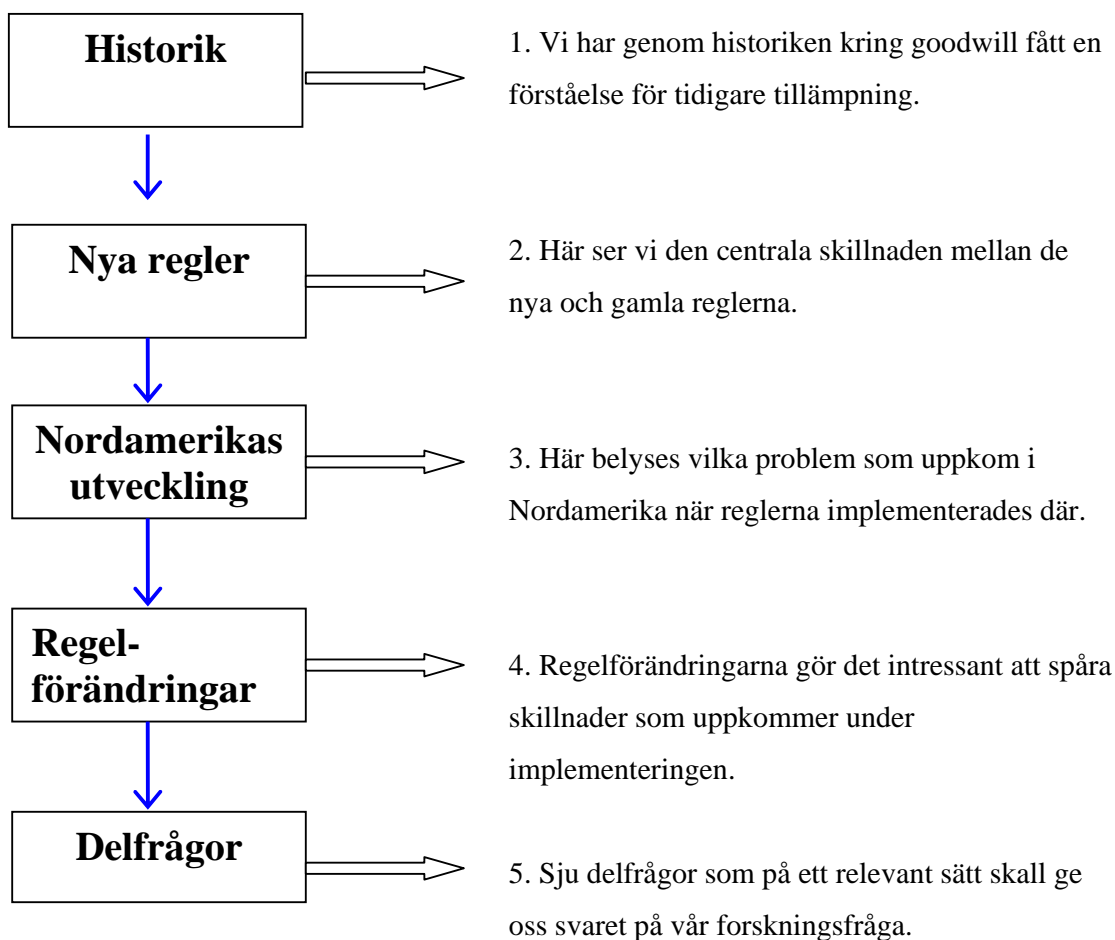
I en artikel som behandlar övergången till de nya reglerna 2002 i Nordamerika, beskrivs det att det är svårt att veta om det var de nya reglerna som påverkade resultaten eller om det var omvärldsfaktorer som t ex krig, terrorattacker och bolagsskandaler. Det påpekas också att större delen av bolagen som undersökts inte visade någon direkt förändring av sina goodwillposter 1:a och 2:a kvartalet efter implementeringen.

I en annan artikel påpekas att det är uppenbart att SFAS 142 har haft en stor inverkan på bolagens resultat, då vissa bolag har enorma goodwillposter som påverkar. Det står också att stora nedskrivningsbelopp har inträffat. Det nämns att krig, företagsskandaler och terrorattacker även kan ha haft en viss påverkan. En av forskningsartiklarna undersöker om

reglerna är erforderliga och genom diverse matematiska uppställningar och analyser stödjer författaren FASBs beslut att ta bort periodiska avskrivningar av goodwill. En annan forskningsartikel behandlar frågan om aktiepriset kommer påverkas av de nya reglerna och tillkännagivande om nedskrivning av goodwillposten. De kom fram till att aktiepriset överlag påverkades negativt av detta med cirka 2-3 procent. Den tredje forskningsartikeln behandlar frågan om de nya reglerna istället för att underlätta jämförelsen försvårar denna. Författaren är kritisk till FASBs nya regler, hon menar på att det inte leder till en rättvisande bild av bolaget.

2.9 Teorimodell

Nedan presenteras en modell som vi har gjort för att illustrera vårt tankesätt genom teorin, för att sedan knyta an med empirin.

3. Metod

I detta avsnitt kommer vi att presentera olika synsätt och teorier inom metodiken. Vi kommer sedan att presentera och förklara vilken inriktning och metodval som ingår i vår forskning, samt hur vi har gått tillväga. Under rubriken "vårt metodval" kommer vi att föra diskussion om valet av metoder och hur de vävs in i vår forskning.

3.1 Hermeneutiken

Vi har valt skriva vår uppsats enligt hermeneutisk synsätt. Hermeneutik betyder ungefär tolkningslära och är en vetenskaplig riktning där man studerar, tolkar och försöker förstå grundbetingelsen för den mänskliga existensen. Hermeneutiken har också fått stå för kvalitativa förståelse- och tolkningssystem. Vi är inte intresserade av att förklara företeelser, utan menar istället att det går att förstå andra människor genom att tolka uttryck i det talade och skrivna språket samt människors handlande. Vi menar också att människor har avsikter som yttrar sig i språk och handling som sedan går att tolka och förstå innebörden av. Som forskare inom hermeneutiken närmar vi oss forskningsobjektet subjektivt utifrån vår egen förförståelse. Hermeneutikern försöker att se en helhet i forskningsproblemet, ställer sedan helheten i relationen till delarna, och på detta sätt försöker nå fram till en så fullständig förståelse som möjligt. Forskaren står i en inre relation till forskningsobjektet, forskaren är en del av samma verklighet som studeras. Detta synsätt kännetecknas i vårt arbete av att vi försöker att se en helhet i de nya reglerna och sedan försöker urskilja påverkan på de enskilda bolagen som vi studerat. Vi har försökt att sätta oss in i investerarnas situation genom att analysera hur utförlig, lättförståelig informationen är och hur påverkan på marknaden kommer att bli. (Patel, Davidsson 2003).

3.2 Abduktion

Abduktion är ett sätt att dra slutsatser om vad som är orsak till eller har föregått en observation. Abduktion gäller även omvänt, man har en effekt och söker orsaksfaktorer utan att direkt kunna manipulera dessa. Ex. undersökning av spår på en brottsplats eller diagnostisera en sjukdom. Det abduktiva synsättet speglas i vår uppsats, då vi försöker att se om de nya reglerna om goodwill kommer att eller är orsak till stora förändringar i bolagens redovisning, och om detta kommer att eller har påverkat bolagens strategier kring uppköp och förvärv. (Wallen 1996)

3.3 Kvalitativ metod

Kvalitativ metod kännetecknas av en närhet till forskningsobjektet. Vi skall ansikte mot ansikte möta vårt objekt. Vi kommer att försöka sätta oss in i vårt objekts eller vår undersökningspersons situation. Vi skall undersöka problemet utifrån hans eller hennes perspektiv. Det krävs också att vi har ett yttre perspektiv, för att kunna förklara ett fenomen. Vi vill genom kvalitativa undersökningar skaffa oss en djupare kunskap än den man får genom kvantitativa undersökningar. Varje forskare kan ha sin egen kvalitativa metod i sin undersökning, den är föränderlig efter problemet. Inom denna metodteori är det viktigt att vi analyserar noggrant. Slutprodukten blir ofta en text där man blandar citat från intervjuer med egna tankar och kommentarer. I enlighet med detta synsätt försöker vi att se problemet utifrån investerarnas synvinkel och sedan sätta oss in i deras situation. Att utifrån vår egen kunskap tolka och analysera påverkan och identifiera förändringar står också i fokus. Vi har valt att ha en kvalitativ ansats för att kunna identifiera och analysera påverkan i sin helhet på bästa sätt. (Patel & Davidson 2003)

3.4 Validitet

Frågar man sig om vi undersöker det som skall undersökas, så anser vi att vi gör det. Vi har undersökt årsredovisningar för 2003 och bokslutskommunikéerna för 2004 för att kunna utläsa hur goodwill har påverkat redovisningen och förändrats. Vi tycker informationen är valid, eftersom bolagens trovärdighet är beroende av att så korrekta rapporter som möjligt presenteras. Viktigt att belysa tycker vi dock är att bokslutskommunikéerna ej blivit fullständigt granskade utav revisorerna, men i de stora multinationella bolagen som vi granskar har revisorn en aktiv roll året om, vi väntar oss därför inga större avvikelser i rapporterna. (Holme & Solvang 1997)

3.5 Urval av enheter

För att få ett bra underlag till uppsatsen var vi tvungna att göra ett urval. Vi undersökte vilket urval vi skulle ha och hur många som skulle undersökas för att få en hög reliabilitet och validitet. Vi utgick ifrån att samla information från de bolag som var noterade på stockholmsbörsens A-lista för mest omsatta. Detta för att dessa bolag troligen är i framkant när det gäller utförlig information om förändringar till investerare och aktieägare. Troligast var då att vi skulle hitta den information vi sökte i deras redovisning. Detta på grund av att Stockholmsbörsen hade lämnat ut en rekommendation till bolagen att de skulle beskriva IFRS och påverkan på bolaget i samband med bokslutet 2004. Vi tittade på bolag efter bolag och undersökte om de inom vår tidsram skulle publicera eller hade publicerat sådan information som vi letade efter. Därefter beställde vi deras årsredovisning från 2003. Vissa bolag blev dock förlorade, då de inte publicerat bokslutskommunikéer innan 17 februari. Dessa bolag var Autoliv, Elektrolux, Getinge, Investor, Nordea och Swedish match. Vi tror inte att bortfallet utav dessa bolag kommer att påverka vår studie, då de inte är inom samma bransch och att de branscher de tillhör redan är enligt oss tillfullo representerade. Slutligen blev det kvar 20 bolag, och det är dessa som ligger till grund för vår undersökning.

3.6 Förhandskälla/andrahandskälla (primär/sekundärdata)

Det som är avgörande när man skall uppskatta om datan är primär eller sekundär avgörs av vissa iakttagelser. Man tittar på i vilket förhållande som nedtecknaren har till det innehåll denne berättar om. Har denne upplevt det själv, ögonvitnesskildringar och förstahandsrapporter kallas det förstahandskälla/primärkälla. Årsredovisningarna som vi använt oss utav är för oss förstahandskälla, då det är här vi kan se hur reglerna påverkar redovisningen från år 2003 till 2004. Sekundärkällor för oss blir i denna uppsats de böcker, forskningsartiklar och andra artiklar som vi läst, som behandlar ungefär de samma frågor som vi har. (Holme & Solvang 1997).

4. Empiri

I följande avsnitt kommer empirin till uppsatsen att presenteras. Bolagen som undersöks är noterade på stockholmsbörsen och hör till A-listans mest omsatta. Datan är tagen från bolagens bokslutskommunikéer 2004, som har presenterats för allmänheten i januari och februari 2005. Bokslutskommunikéerna har inte blivit granskade utav bolagens revisorer än, så vissa ändringar till årsrapporterna kan förekomma. Vi har även studerat årsredovisningar från 2003 och pressreleases som bolagen publicerat. I vissa fall redovisar vi bolagens Immateriella tillgångar, då det inte finns någon specificerad goodwillpost i räkenskaperna.

Inledningsvis presenteras kort bolagens huvudsakliga affärsområden, för att skapa en bild av vilken bransch de hör hemma i. Följande information som vi har letat efter presenteras nedan numrerade 1-7. Siffrorna är i miljoner svenska kronor om inget annat angivits. Sist i detta avsnitt presenteras en sammanfattning av frågorna. För enkelhetens skull presenteras även dessa numrerade 1-7.

4.1 Empirifrågor

1. Hur utförlig är informationen till läsaren av rapporten angående IFRS och de nya redovisningsreglerna?
2. Vad har bolagets goodwill värderats till 2003 och 2004, vad var skillnaden mellan åren?
3. Hur stora var avskrivningarna på goodwill 2003 och 2004, vad var skillnaden mellan åren?
4. Beskrivs nedskrivningsmetoden, är den beräknad, har bolaget skrivit ned?
5. Hur påverkas bolagets resultat av de nya reglerna?
6. Identifiering av andra poster i redovisningen som förändrats.
7. Framtidsbeskrivningar i redovisningen ang. förvärv/uppköp.

4.1.1 **HOLMEN**

Holmen är en industrikoncern. Koncernen tillverkar och säljer i huvudsak tidnings- journal- och katalogpapper samt kartong för förpackningar och grafiska ändamål.

1. Informationen är mycket knapp, med en kort beskrivning om att IFRS träder i kraft i år. Den innehåller även några korta beskrivningar av poster som kommer att förändras varav en goodwillpost som förvärvades år 2000.
2. Värdering goodwill:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	528	491	37
3. Avskrivningar goodwill:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	Informationen saknas		
4. Står att goodwill inte längre skall skrivas av och att det kommer förbättra resultat med 32 miljoner kr.
5. Resultatet kommer att förbättras med 32 miljoner kr.
6. Inga övriga nämns.
7. Inga planerade förvärv. Förvärvade senast 2000 det spanska tidningsbruket Papelera Peninsular och innan dess var det senaste förvärvet 1987. Denna goodwillpost är nu avskriven.

4.1.2

Trelleborg är en global industrikoncern. Koncernen är en av världens största industrigummiproducenter och världsledande inom antivibration till lätta fordon.

1. Trelleborg har i sin bokslutskommuniké en infogad tabell som visar omräkningen av posterna till IFRS och detta ger en bra översikt. De beskriver även de regler som kommer att påverka deras resultat i största utsträckning.
2. Värdering goodwill:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
6987	6500	403
3. Avskrivningar goodwill:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
219	403	184
4. Skriver att nedskrivningstest är genomförda men ingen nedskrivning är erforderlig.
5. Resultatet beräknas påverka positivt från 332 till 716 miljoner kr. Detta blir en skillnad på 384 miljoner kr. De har då beräknat alla kostnader kring genomförandet, återförandet av goodwill och skatt på detta.
6. Den största posten som de beräknat kommer att förändras är eget kapital från 8118 till 8603 miljoner kr. En skillnad på 485 miljoner kr.
7. Nämnar inga planerade förvärv.

4.1.3

SCA koncernens producerar och säljer bl. a absorberande hygienprodukter, olika pappersförpackningar och skogsindustriprodukter som pappersmassa och trävaror.

1. SCA skickade oss en tidning som heter SCAInvestor. Denna innehöll deras bokslutsrapport och en väldigt bra intervju med SCA: s ekonomichef Tomas Hedström. Här belyses finansiella problem och förändringar. Det presenteras även jämförelsesiffror och uträkningar som underlättar för läsaren.

2. Värdering goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	14586	15970	1384

3. Avskrivningar goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	1130	1213	83

4. Tomas Hedström nämner att SCA har gjort nedskrivningstest. Dessa har bevisat att varje kassagenererad enhet bär sitt åsatta goodwillvärde. Inga nedskrivningar behövs.
5. Resultatet förväntas öka med ca 40 %. Detta motsvarar en ökning av redovisat resultat med 1,2 miljarder kr.
6. De beskriver en mängd poster som kommer att förändras t ex. avkastning på eget kapital som ökar med 2,2 procentenheter. Vinst/aktie ökar med 6,42 kr.
7. De beskriver sina utsikter för framtiden som fortsatt goda, med ett intensivt konkurrensläge. Därför skall högsta prioritet ges till interna åtgärder för kostnadssänkningar och integration av förvärvade enheter. Förvärvsaktiviteten kommer att begränsas.

4.1.4

Securitas är ett företag som är världsledande inom säkerhet med verksamhet i mer än 20 länder. Koncernen erbjuder kundanpassade säkerhetslösningar inom diverse olika områden.

1. En mycket utförlig beskrivning med tabeller där jämförelsesiffror presenteras. Utförlig presentation av IFRS regler, omfattande beskrivning hur Securitas skall gå tillväga med de nya reglerna.
2. Goodwill värdering:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>skillnad</u>
	14777.8	14508.3	269.5
3. Avskrivningar goodwill:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>skillnad</u>
	1137	1149.7	12.7
4. Beskriver att de har en modell för att testa sitt goodwillvärde, men inga siffror är ännu publicerade.
5. Resultatet påverkas positivt: Resultat enligt Svenska RR: 1467 miljoner kr.
Resultat enligt IFRS: 2529 miljoner kr.
Skillnad: 1062 miljoner kr.
6. Post som förändras är bl. a vinst/aktie från 4.01 till 6.79 kr. En skillnad på 2.78 kr.
7. Ett planerat förvärv av BDM i Schweiz 2005 och förvärv av resterande aktier i ASH (Alert Service Holding) nämns.

4.1.5

Sandvik är en högteknologisk verkstadskoncern. De tillverkar verktyg i hårdmetall, snabbstål för metallbearbetning samt ämnen och komponenter i hårdmetall och andra hårda material. Koncernen tillverkar även maskiner och verktyg för bergavverkning, rostfritt och höglegerat stål mm.

1. Sandvik gav ut en pressinformation på fyra sidor i samband med fjärde kvartalets delårsrapport som beskriver effekterna av övergången till IFRS. I den beskrivs varje IAS och hur den kommer att påverka företaget. De har även med en sammanställning över de större preliminära justeringarna samt resultateffekter.

2. Goodwill värdering:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	4 349	-----	-----
3. Avskrivningar goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	428	354	74

4. De har gjort en prövning och anser att nedskrivning ej är erforderlig.
5. Resultatet påverkas positivt med 362 miljoner kr. Där 354 miljoner är hänförlig till goodwill.
6. Andra poster som påverkas är bl. a vinst/aktie som ökar med ca 1,50 kr. Från 17,70 till 19,20 kr. Avkastning på eget kapital ökar från 20,2 till 21,2 %.
7. Nämner inga planerade uppköp.

4.1.6

FöreningsSparbanken är ett resultat av en fusion mellan Föreningsbanken och Sparbanken Sverige år 1997. Banken tillhandahåller finansiella produkter och tjänster. Verksamheten stäcker sig från Sverige och övriga nordiska länderna till Baltikum.

1. FöreningsSparbanken har en liten beskrivning av IFRS-reglerna med betoning på IAS 39 (Finansiella instrument) då den har störst påverkan på företaget.
2. Värdering goodwill:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
5851	-----	-----
3. Avskrivningar goodwill:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
614	589	25
4. Nämnar att nedskrivningsprövning skall göras men inga siffror.
5. Resultatet påverkas positivt med 1,3 miljarder från 8,6 till 9,9 miljarder kr. Varav goodwill är ca 0,6 miljarder.
6. Det egna kapitalet ökar från 43,6 till 47,4 miljarder kr. De stora resultatpåverkande posterna är minoritetsintresset med 3,2 miljarder samt goodwill med ca 0,6 miljarder. Det egna kapitalet kommer sen att justeras till verkligt värde så att IB 2005 kommer bli 46,6 miljarder kronor.
7. FöreningsSparbanken kommer tillsammans med den brittiska banken Barclays bilda ett gemensamt bolag som skall distribuera och marknadsföra kreditkort i Sverige och Norge.

4.1.7

Ericsson utvecklar och levererar lösningar till mobil och fast kommunikation. Koncernen levererar infrastruktur så att telekommunikationen kan fungera. I SonyEricsson tillverkas mobiler och andra kommunikationsmedel både för privatpersoner och företag.

1. Ericsson beskriver utförligt i sitt fjärde kvartalsbokslut om effekterna av IFRS. Den som inte är insatt i ämnet kan lätt ta till sig informationen och eventuellt lära sig något. De beskriver kort de olika rekommendationerna, datum, vad som ska ändras och en sammanfattning av effekterna på Ericsson i olika tabeller.
2. Värdering goodwill:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	5739	5324	415
3. Avskrivningar goodwill:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	1941	453	1488
4. Beskrivs att nedskrivningar skall göras årligen och vid behov. Ericsson kommer att redovisa förvärv gjorda under 2004 enligt de nya redovisningsprinciperna i redovisningen 2005. Ingen justering kommer att göras innan övergången. De kommer att låsa goodwillvärdet och sedan göra avskrivningar, därefter återlägga dessa igen enligt IFRS.
5. Om 2004 års nettoresultat hade redovisats enligt IFRS skulle det ha justerats negativt med 1,5 miljarder kr. Den huvudsakliga anledningen de nämner är ökade amorteringar, ingen amortering av goodwill, aktiverade utvecklingskostnader och uppskjutna skatter.
6. Andra poster som de nämner kommer att förändras är eget kapital med 77 299 till 81 502 miljoner kr. och soliditeten går upp 1 % från 42,8 till 43,8 %.
7. Inget specifikt skrivs om framtiden, diskuterar mest kontrakt troligen inget som ger upphov till ökad goodwill.

4.1.8

Gambro är ett globalt företag inom medicinsk teknik och hälsovård med ledande ställning inom njursjukvård samt blodkomponent teknik

1. Gambro har lämnat en mycket utförlig och bra information. De beskriver de olika IFRS rekommendationerna och bifogat en sammanfattning av övergångseffekterna som beskriver justeringar och resultateffekternas påverkan på Gambro. Goodwill beskriver de som en viktig post. Det var inte mycket siffror bara en kort tabell.

2. Goodwill värdering:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	10720	9297	1423

250 miljoner kr. av dessa kommer att omklassificeras till immateriella anläggningstillgångar och inte längre redovisas som goodwill.

3. Avskrivningar goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	911	835	76

4. De beskriver hur de skall gå tillväga. De har genomfört nedskrivningstester 1 jan 2004 och under hösten 2004. Enligt dessa tester finns inga nedskrivningsbehov. De bedömer att avskrivningar under 2004 skulle vara nästan 800 miljoner lägre enligt IFRS än under nuvarande redovisning.

5. Årets resultat kommer att öka med 500 miljoner kr.

6. Inga siffror presenteras.

7. Inget speciellt om uppköp eller liknande, talar mest om nybygge av fabriker och utveckling av verksamheten.

4.1.9

Scaniakoncernen tillverkar tunga lastbilar, industri- och marinmotorer samt bussar.

Produktionen av dessa innefattar även tillverkning av vissa komponenter till dessa, som t.ex. växellådor, motorer, hytter, axlar och balkar mm. Komponenttillverkningen för den europeiska produktionen är helt koncentrerad till Sverige.

1. En knapphändig beskrivning. De redogör för att man skall byta redovisningsregler och att Stockholmsbörsen har rekommenderat att bolagen skall göra en omräkning och presentera jämförelsesiffror.

2. Immateriella tillg. värderat till:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	2395	2460	65

3. Avskrivningarna på Goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	136	170	34

4. Nedskrivningar beskrivs inte.

5. Resultatet påverkas positivt med 190 miljoner.

6. Poster som påverkas beskrivs inte.

7. I november lämnades ett offentligt bud på samtliga aktier i bolaget Ainax. Betalning skall ske med egna aktier.

4.1.10

SKF är världsledande leverantör av produkter, lösningar och service inom området lager (kullager) och tätningar.

1. Beskriver kort de nya reglerna och dess påverkan på SKF. Två tabeller beskriver förändringen inom koncernen med de nya reglerna.
2. Immateriella tillg. värderad till:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>skillnad</u>
	1588	1630	42
3. Avskrivningarna goodwill:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>skillnad</u>

Informationen saknas
4. Nedskrivningar beskrivs inte.
5. Resultatet påverkas positivt med 17 miljoner och den största anledningen till detta beskrivs vara IAS 38 och 39.
6. Eget kapital väntas öka med 664 miljoner kronor, andra poster som förändras nämns inte.
7. Om framtiden spekuleras ej.

4.1.11

SSAB är en ledande tillverkare av höghållfast tunnplåt och kylda stål.

1. De har en kort beskrivning om IFRS. Få siffror, inga tabeller eller jämförelsetal.
2. Immateriella tillg. värderad till:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
32	14	18
3. Avskrivningar immateriella tillg.

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
(9)	-----	-----
4. Inget skrivs om nedskrivning.
5. En mycket liten positiv påverkan på resultatet med en ökning på fyra miljoner kr.
6. Andra poster som påverkas är t ex eget kapital som ökar med fem miljoner kr.
7. Står inget om framtiden.

4.1.12

TeliaSonera är ett ledande kommunikationsföretag i Norden och Baltikum. De erbjuder tjänster inom mobil kommunikation, Internet, datakommunikation och fast telefoni.

1. TeliaSonera har sedan 2001 redovisat enligt IFRS och ÅRL (Svenska redovisningen), så informationen är mycket utförlig i 2003 års årsredovisning, som vi har valt att studera i huvudsak i detta fall. 42 sidor behandlar och beskriver IFRS. De svenska redovisningsreglerna presenteras också så att man kan göra jämförelser.

2. Immateriella tillg. värde:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	60 820	70 493	8 673

3. Avskrivningar goodwill	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	541	-----	-----

4. De tillämpar redan metoden om värdering av Goodwill årligen. I not i årsredovisningen 2003 presenteras siffror angående förvärvad, avyttrad och nedskriven goodwill.

5. Resultat påverkan:	<u>2003</u>	<u>Skillnad</u>
Enligt ÅRL	9 080	
Enligt IFRS	9 080	_____0

6. Poster som ändras nämns: Eget kapital	IFRS: 112 393 miljoner kr.
	ÅRL: 116 028 miljoner kr
	Skillnad: 3 635 miljoner kr

7. Beskriver diverse förvärv under 2004, men inget nämns angående förvärvsplaner under 2005.

4.1.13

SEB är en nordeuropeisk finansiell koncern för företag, institutioner och privatpersoner.

Verksamheten omfattar huvudsakligen banktjänster men SEB har även en livförsäkringsrörelse främst i Sverige men även utomlands.

1. SEB beskriver kort IFRS, IAS-beräkningar utan goodwill. Ett kort avsnitt om påverkan på SEB. Lite rörig och knapphändig.

2. Goodwill värderad till:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	10265	-----	-----
3. Avskrivningar goodwill	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	616	655	39

4. Beskriver kort om att avskrivningar skall ersättas med årligt nedskrivningstest. Nämnar inget om att det skulle vara gjort något test.

5. Resultatet skulle öka med ca 750 miljoner kr. (exkl. goodwillavskrivningar men inkl. beräknade kostnader för optionsprogram)

6. Implementeringen påverkar det egna kapitalets IB 2005 negativt med ca 1,5 miljarder kr. Det kommer dock att bli en successiv positiv effekt under året. Omstruktureringskostnader beräknas belasta resultatet med 163 miljoner kr. Nämnar att de nya reglerna kommer att påverka nyckeltalen negativt, dock inga beräkningar.

7. Under januari 2005 kommer de att förvärva 95 % av aktierna i en ukrainsk bank.

4.1.14

AtlasCopco-gruppen är en global industrikoncern med huvudkontor i Stockholm. Koncernens verksamhetsområden är, kompressorteknik, maskinuthyrning, industriteknik och anläggnings- och gruvteknik.

1. En mycket utförlig och omfattande beskrivning. De beskriver de olika IFRS och IAS reglerna och hur koncernen skall tillämpa dessa. Flera tabeller beskriver preliminära effekter och justeringar. Mycket lättläst.
2. Immateriella tillg. värderas till:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
11 276	10 984	292
3. Avskrivningar goodwill:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>skillnad</u>
463	486	23
4. Inget väsentligt nedskrivningsbehov har funnits vid nedskrivningsprövningar.
5. Resultatet för 2004 förbättras med 442 miljoner kr, detta mest p.g.a. goodwillavskrivningarna.
6. Poster som förändras är: Resultat/aktie från 20,3 till 22,38 kr. en skillnad på 2,8 kr. Eget kapital från 22 267 till 22 618 miljoner kr. En skillnad på 351 miljoner kr.
7. Inga specifika förvärv nämns. En avyttring november 2005 är planerad.

4.1.15

Skanska är ett av världens ledande bolag inom byggrelaterade tjänster och projektutveckling. De bygger bl. a vägar, infrastruktur, sjukhus, kraftverk, bostäder och kommersiella lokaler.

1. Skanska hänvisar till en tvåsidig bilaga där de beskriver effekterna och rekommendationerna mycket utförligt med tabeller. Det är lättförståeligt utom på vissa ställen där det är olika siffror för samma sak.
2. Goodwill värderades till:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>skillnad</u>
	4259	3565	694
3. Avskrivningar goodwill:

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>skillnad</u>
	585	405	180
4. De har en post av- och nedskrivningar men har ej specificerat vad som är vad. De upplyser om att enligt de test som skall göras enligt IFRS så beräknades nedskrivningen till 45 miljoner kr.
5. Resultatförändringar enligt IFRS:

Återföring GW	405
GW nedskrivning enligt IAS 36	-45
Just. resultat sålda koncernföretag och joint venture	234
Övriga justeringar	<u>-69</u>
	525

En positiv påverkan på 525 miljoner kronor.
6. Andra poster som påverkas är t ex. soliditeten som ökade från 25,9 % till 26,7 % en skillnad på 0,8 % och vinst/aktie som går från 6,33 till 7,58 kr. En ökning med 1,28 kr.
7. Inga planerade förvärv.

4.1.16

ASSA ABLOY koncernen är världsledande tillverkare och leverantör av lås och tillhörande produkter, avsedda för säkerhet, utrymning och bekvämlighet.

1. Informationen är ganska allmän, kort och lättförstålig, vissa förväntade effekter. Allmänt om att vissa nyckeltal kommer att påverkas men ej hur och vad. De har fokuserat på goodwill.

2. Immateriella tillg. värderas till:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	14933	14154	779
3. Avskrivningar goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	959	978	19

4. Beskriver att nedskrivningstest skall göras men har inte gjort något test. De beskriver inte heller att det finns något behov av någon nedskrivning.

5. Resultatet påverkas positivt.

Resultat enligt svenska RR: 1,5 miljarder kr

Resultat enligt IFRS: 2,3 miljarder kr

Skillnad: 0,8 miljarder kr

6. Det enda som de nämner är att eget kapital förändras från 10,5 till 11,2 miljarder kr.

Skillnad på 0,7 miljarder kr. Det beskrivs att många nyckeltal kommer att förändras men inga siffror presenteras.

7. Assa Abloy skriver att tillämpningen av IFRS kommer få effekt på redovisningen av företagsförvärv men inte på företagets förvärvsstrategi. De tecknade under 4: e kvartalet ett avtal om att förvärva BEST Metaline ett sydkoreanskt marknadsledande bolag inom lås och dörrbeslag. I januari 2005 så förvärvar de ännu ett företag det brittiska Doorman Service.

4.1.17

Industrivärden är ett av Nordens ledande investmentbolag, med en aktiv ägarroll i ett koncentrerat urval av nordiska börsbolag.

1. Beskrivningen är kort och inte direkt utförlig, en tabell med omräkningar är bifogad.
2. Immateriella tillg. värderades till:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
259	221	38
3. Avskrivningar goodwill:

<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
41	37	4
4. Beskriver kort att nedskrivning skall ske, med inga uträkningar presenteras. Förutsätter att inget nedskrivningsbehov finns.
5. Resultatet påverkades positivt.

Resultat enligt Svenska RR:	1.557 miljarder kr.
Resultat enligt IFRS:	7.488 miljarder kr
Skillnad:	5.931 miljarder kr.
6. De nämner att eget kapital skulle påverkas från 16,713 till 35,197 miljarder kr. Skillnad på 18.484 miljarder kr.
7. Det verkar inte som om de förvärvar direkt många företag. De är ett investmentbolag.

4.1.18

OMX bildades 2003 genom ett samgående mellan OM och HEX. OMX är ledande leverantör av lösningar och tjänster som hjälper kunder att uppnå effektiva värdepapperstransaktioner.

Inom divisionen OM technology är de en ledande leverantör av teknologi och teknologirelaterade tjänster till finansiella marknader över hela världen.

1. Beskrivningen är mycket utförlig med en bilaga på sex sidor om IFRS och påverkan på bolaget. En mängd tabeller, omräkningar och jämförelsetal presenteras. De olika standards beskrivs och hur OMX skall gå till väga under implementeringen. RR och BR presenteras omräknade.

2. Goodwill värderades till:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	2410	1861	549
3. Avskrivningar på goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	234	135	99

4. Nedskrivningarna nämns och beskrivs. Koncernen har redan tillämpat nedskrivningar i 2004 års räkenskaper. De har uppskattat/värderat nedskrivningen av goodwill till tre miljoner kr. OMX skriver att de skulle ha tillämpat nedskrivningar ändå och att detta inte är en följd utav IFRS reglerna.

5. Resultatet påverkades positivt.

Resultat enligt Svenska RR: 276 miljoner kr.

Resultat enligt IFRS: 432 miljoner kr.

Skillnad: 156 miljoner kr.

Varav goodwill posten hade störst påverkan med 131 miljoner kr.

6. Andra poster som förändras:

Soliditeten: ökar från 57% till 58%

Resultat/aktie: ökar från 2.39 till 3.74 kr.

Avkastning eget kapital: ökar från 7 % till 11 %

7. Framtida uppköp nämns ej, historiskt sett har få uppköp skett.

4.1.19

Stora Enso är en integrerad skogsindustrikoncern som tillverkar tryck- och finpapper, förpackningskartong och träprodukter. Inom dessa områden har koncernen en världsledande marknadsposition.

1. Ingen information i bokslutskommunikén angående IFRS. I Stora Ensos årsbokslut för 2003 så står det att de tillämpar IFRS.

2. Goodwill värderades till:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
Milj.euro	902,6	-----	-----
3. Avskrivningar på Goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
Milj.euro	116,0	90,3	25,7

4. Beskriver ej hur de gått tillväga med uppskattningen eller någon annan fakta angående nedskrivningar. Har en tabell i sina noter där de visar nedskrivningar av goodwill. Ingen nedskrivning 2003, men att notera är att de skrev ner sin goodwill med 918,9 miljoner euro under 2002.

5. Då ingen jämförelse görs så kan man inte se detta.

6. Då ingen jämförelse görs så kan man inte se detta.

7. Stora Enso har under 2004 gjort några stora förvärv och under januari 2005 tillkännagav de avsikten att förvärva en ledande fransk pappersgrossist.

4.1.20

VOLVO är en av världens ledande tillverkare av tunga kommersiella fordon så som lastvagnar, bussar, anläggningsmaskiner och bilar. Tillverkningen innefattar även marin- och industrimotorer samt komponenter till flygindustrin.

1. Informationen är mycket utförlig, fem sidor behandlar reglerna i IFRS och påverkan på VOLVO genom detta. De mest centrala skillnaderna mellan svenska redovisningsprinciper och IFRS presenteras. Flertalet lättlästa tabeller innehållande jämförelsesiffror presenteras.

2. Immateriella tillg. värderas till:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	16 756	16 606	150

3. Avskrivningar goodwill:	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>Skillnad</u>
	873	684	189

4. Beskriver att man skall göra beräkningar årligen, för att kunna uppskatta det verkliga värdet. De skriver att de justerar detta i posten ”återläggning avskrivningar Goodwill”.

5. Resultatet påverkas positivt:

Nettoresultat enligt Svenska RR:	9 955 miljoner kr.
Nettoresultat enligt IFRS:	9 907 miljoner kr.
Skillnad:	552 miljoner kr.

6. Poster som förändras är bl. a Vinst/aktie ökar från 22.35 till 23.67 kr..

Eget kapital ökar från 69 409 till 70 155 miljoner kr. Skillnad 746 miljoner kr.

7. VOLVO förhandlar om att etablera en gemensamt ägd motorfabrik i Kina. Tre bolag skall äga detta bolag och VOLVO kommer att äga 52 %. Annat förvärv som planeras är ett busstillverkningsbolag. De skall köpa resterande 50 %, och då kommer det att bli ett helägt dotterbolag till VOLVO Bussar.

4.2 Sammanfattning empiri

1. Informationen varierar stort mellan de olika bolagen i studien. Vissa har en mycket utförlig beskrivning och information om påverkan på bolaget mm., medan andra har en mycket knapphändig information, med många frågetecken. Om man skulle gradera bolagens information i kategorierna bra, mellan och dålig, platsar flertalet in i kategorin bra. De som hade en bra information var 10 av de 20 bolagen i studien ex Securitas, OMX, VOLVO och SCA m.fl. De som hade en dålig information var sex stycken av bolagen ex Holmen, Scania, SSAB och Stora Enso (trots redan övergång till IFRS) m.fl. Slutligen de som hade en medioker information var resterande fyra bolag Trelleborg, SFF, Assa Abloy och Industrivärden.
2. Summan av vad bolagen har i goodwill värden varierar ganska mycket från bolag till bolag. Vissa branscher verkar ha få uppköp och förvärv medan vissa förvärvar årligen och har då genom detta mycket stora goodwillposter.
3. Även avskrivningarna på goodwill 2004 varierar stort mycket beroende på hur stora goodwillposter som bolagen har. Spännvidden är mellan 37 miljoner (Industrivärden) till 1 213 miljoner (SCA). Skillnaderna i goodwillavskrivningarna mellan åren 2003 och 2004 spänner sig mellan 4 miljoner (Industrivärden) till 1 488 miljoner (Ericsson). Vissa bolag har gjort en ganska så stor avskrivning av goodwill i jämförelse med postens totala värde ex Trelleborg som skrivit av nästan dubbelt så mycket 2004 jämfört med 2003. Överlag verkar det dock som att man inte har ökat avskrivningarna inför de nya reglerna.
4. De som har en god information angående övergången till IFRS har ofta beskrivit att ett nedskrivningstest skall göras och hur det skall utföras. Det var bara Skanska som beräknade att nedskrivning var erforderlig med 45 miljoner kr. Vissa bolag nämner ej nedskrivningar alls och dessa är följaktligen svåra att analysera på denna punkt.

5. Resultaten påverkas uteslutande positivt på samtliga bolagen, förutom på Ericsson som rapporterar att vinsten kommer att minska med 1.5 miljarder kr. Vinstökningarna spänner sig mellan 4 miljoner (SSAB) till 5.931 miljarder (Industrivärden).

De flesta av bolagen har en ökning med mycket stora belopp, många hundratals miljoner och i vissa fall med miljardbelopp.

6. De poster som förändras och framför allt nämns är bl.a. resultatpåverkan, vinst/aktie och påverkan på eget kapital. Alla dessa poster påverkas positivt överlag. Resultatet som redan nämnts med ganska stora belopp. Vinst/aktie ökar i bolagen med ca en till tre kronor, undantag är SCA som ökar med 6.42 kr. Eget kapital påverkas positivt med rejält stora belopp, hundratals miljoner och i vissa fall miljardbelopp.
7. De bolag som beskriver förvärv och uppköp verkar inte låta sig påverkas av de nya reglerna. De planerar förvärv i framtiden och nämner inget om att de planerar att upphöra med detta.

5. Analys och slutsats

I detta avsnitt kommer vi att presentera vår analys och slutsats. Vi har i möjligaste mån försökt att utgå från frågorna i empirin och bundit samman detta med vår teori. Vi har valt att blanda analysen med våra slutsatser för att få ett flyt och en ökad förståelse.

5.1. Informationen från bolagen

Ställer vi oss frågan om det blir bättre eller sämre med de nya reglerna så är det vår åsikt att det troligen kommer att bli bättre. Vi tror regelförändringarna leder till en mer rättvisande bild av bolagen och förenklande det för investerare och intressenter vid värdering av bolagen, när fler av de endast bokföringsmässiga posterna försvinner ur redovisningen. Poster så som immateriella tillgångar kommer de facto nu att ge en mycket klarare bild av vad de egentligen består av. Vi tycker även att fördelen med en gemensam reglering är att det skapar en förståelse över landsgränserna. Fördel är också att den nordamerikanska redovisningen och EU: s närmar sig varandra, då många företag är globala i dagens samhälle. Vi tror att de bolagen som har presenterat en informativ och innehållsrik information angående implementeringen av IASBs regler har mycket att vinna på detta. Vi anser att det ökar deras trovärdighet ur investerarnas synvinkel. För en person som är mindre insatt, kan förändringarna av reglerna kännas förvirrande och då är det bra att bolagen visar påverkan på bolagets redovisning. De bolag som presenterat en mindre bra information kan förlora trovärdighet på detta. Stockholmsbörsen har rekommenderat att bolagen som är noterade på börsen skall lämna information angående påverkan på deras redovisning. Vi tror att de bolag som har gett en kort och knapphändig information kan ge en bild av att de inte riktigt vet vad som kommer att ske eller att de försöker dölja något. Detta kan påverka valet av investeringsobjekt. För oss känns det självklart att välja ett bolag man kan lita på. När vi analyserar information från de två bolag i vår studie som redan redovisar enligt IASBs regler; StoraEnso och TeliaSonera så kan man märka en markant skillnad på deras information. TeliaSoneras redovisning som vi anser är mycket utförlig och har ett bra upplägg, där de förklarar med både tabeller och ord hur skillnaderna blir mellan svenska redovisningsregler och IASBs regler. De har visat hur resultatet skulle ha blivit om de redovisat med de svenska redovisningsreglerna. Däremot i StoraEnsos redovisning fick vi leta länge innan vi förstod att de redan hade implementerat de nya reglerna.

5.2 Goodwillposternas påverkan

Vissa av bolagen i vår studie har stora goodwillbelopp som kan påverka bolagens redovisning rejält om de är felvärderade. Det man inte vet är om vissa bolag har smygstartat med nedskrivningar för att inte smällen skall bli så hård, men efter vad vi har iakttagit i vår studie så tror vi att bolagen har gjort årliga goodwillavskrivningar som vanligt. Något som vi tycker är viktigt och som även togs upp i en av artiklarna var att man skulle fokusera på resultatet före nedskrivningar och avskrivningar. Detta har även förut varit en bra metod att se bolagets verkliga värde på.

5.3 Uppskattning av goodwill och nedskrivningar

Skall vi analyserade årliga nedskrivningstesten så är dessa en komplicerad process. Här tror vi att det finns risker för felberäkningar. Kommer investerarna att förstå hur nedskrivningstesten fungerar, bolagen bidrar inte direkt med någon utförlig information. Hade vi inte läst i en amerikansk artikel om hur man skall göra testen så hade vi inte heller förstått hur man skulle gå tillväga. Eftersom vi inte har sett några beräkningar vet vi inte om bolagen har gjort korrekta beräkningar. Man vet inte heller om de har gjort riktiga bedömningar eller om nedskrivningar egentligen är erforderliga. Bara ett av bolagen i vår studie (Skanska) har skrivit att nedskrivningar av goodwill är erforderligt. Bolagen i Sverige skiljer sig här från Nordamerika där många utav bolagen skrev ned stora summor. Orsaker till detta kan vara så simpelt som om att det helt enkelt är olika marknader i olika världsdelar. Vad påverkar då övervärdering av goodwill? En forskningsartikel av Churyk (2004) som behandlade just detta, om goodwill var övervärderad vid förvärvet. Författaren kom fram till att fallet inte var så, goodwill var oftast inte övervärderad vid förvärvet. Vilken anledning kvarstår då? Vi spekulerar i att en anledning kan vara att man i Sverige har en under många år inarbetad försiktighetsprincip inom redovisningen, och detta leder till att man inte förvärvar till överpris och sedan inte heller övervärderar denna goodwill. Amerikansk redovisning har under mycket längre tid varit marknadsfokuserad och detta kan ha bidragit till att priserna drivits upp och stora övervärden bildats, som sedan korrigerades vid implementeringen till de nya reglerna. Det nämns i artiklar att anledning till de stora nedskrivningarna inte bara skulle vara de nya reglerna utan att även omvärldsfaktorer som terrorattacker, krig och stora företagsskandaler skakade om den amerikanska marknaden vid samma tidpunkt som implementeringen. Företag som var högt värderade påverkades av marknadens nedgång som var till följd av oron kring

dessa ovan nämnda faktorer. Ingen har riktigt kunnat fastslå vad det var som orsakade de stora övervärderingarna, men att det ändå är ett faktum är klart. Man kan diskutera kring att det i informationen från de svenska bolagen skrivs att nedskrivningsbehov inte är erforderligt eller att inget nämns alls. Är bolagen rädda för att aktiepriset kommer att påverkas negativt som Hirschey & Richardson (2002) skrev om i sin forskningsartikel? Författarna kom fram till att aktiepriset sjönk med cirka 2-3 procent vid förtids annunciering. Är det därför inga bolag har skrivit att de kommer att göra nedskrivningar men sen kommer att göra det ändå? Detta återstår att se.

5.4 Resultatpåverkan och förvävsstrategier

Analyserar man resultatpåverkan så är den överlag positiv. Det enda bolag som rapporterade en negativ påverkan var Ericsson. De förklarade mycket utförligt varför resultatet skulle bli negativt. Den huvudsakliga anledningen de nämner är ökade amorteringar, aktiverade utvecklingskostnader och uppskjutna skatter. Vi ser Ericsson som undantaget som bekräftar regeln. Stora ökningar av resultatet pressar samtidigt upp nyckeltalen och det egna kapitalet. Detta får det att se ut som bolagen har gått mycket bättre än vad de har gjort. Nyckeltal som vinst per aktie och soliditeten är sådana som investerare ofta tittar på för att bedöma företagen, detta kan under implementeringen ha inverkan på investerarnas beslut. I vissa av artiklarna som vi har läst nämns det att fokus borde flyttas från balans- och resultaträkningen till kassaflödet. Vi tror dock att det kommer ta tid innan fokus hamnar helt på kassaflödet eftersom det kan kännas rörigt och svårtolkat för en oinvigd. Resultat och balansräkning kommer troligen fortfarande vara i fokus, även med de nya reglerna. När det gäller frågor kring framtida förvärv och uppköp efter implementeringen av de nya reglerna, tror vi inte att detta kommer påverka bolagens strategier kring förvärv och uppköp. Av vad vi kan utläsa ur de artiklar som vi läst angående implementeringen i Nordamerika så nämns det inget om att bolagen skulle ha förändrat sina uppköp och förvävsstrategier på grund av reglerförändringarna. Vi har inte heller sett några tecken på något sådant när vi läst om de svenska bolagens framtidsvisioner. Detta är ju något som vi bara kan analysera kring och inte få svar på förrän efter implementeringen är genomförd, men ännu har vi inte sett några tendenser till att strategierna skulle förändras.

5.5 Svaret på vår forskningsfråga

Vår forskningsfråga var; Hur kommer effekten av borttagandet av goodwillavskrivningar ha på resultat- och balansräkning och kommer reglerna att påverka framtida uppköpsstrategier?

Vi anser att effekterna av de nya reglerna kommer att skapa ett turbulent börsår som det varnats för i svenska artiklar. Vi tror att all turbulens är en övergående fas och att när de nya reglerna väl är implementerade och accepterade kommer investerare och aktieägare se en mer verklig bild av bolagen. Vi är av den mening att harmonisering och globalisering av redovisningen är ett måste inför framtiden.

Som slutsats ser vi att de nya reglerna från IASB har en stor påverkan på bolagens redovisning. Framst stora resultatförbättringar. Denna påverkan anser vi vara övergående och bolagen verkar inte påverkas av de nya reglerna, då det verkar som om deras strategier kring förvärv och uppköp förblir oförändrade.

5.6 Förslag till vidare forskning

Genom vår uppsats kom vi fram till som ovan nämnt att det kommer att bli ett turbulent börsår, med höga resultatförbättringar för bolagen. Bolagen verkar inte ändra sina förvärv och uppköpsstrategier. Intressant kan då vara att undersöka vad utfallet blev för de 20 bolagen som vi studerat? Även undersöka om det blev ett börsår med svårtydliga rapporter som befarades. Något annat som vi anser skulle kunna vara intressant att undersöka är om bolagsskandaler verkligen ligger bakom stora redovisnings ändringar. Vi har beskrivit Kreuger kraschen och Milkens junk bonds, men de är bara två utav många. Intressant kan också vara att undersöka hur pass mycket reglering som ”behövs” och om den som finns idag är tillräcklig eller om den stänger in bolagen?

6. Källförteckning

6.1. Litteratur

Andersen, Heine (red). (1994). *Vetenskapsteori och metodlära En introduktion*. Lund: Studentlitteratur

Axelman, Lennart, Phillips, Dan & Wahlquist, Ola. (2003) *IAS/IFRS 2005 En jämförelse mellan Accounting Standards och Redovisningsrådets rekommendationer*. Stockholm: Ernst & Young nr 55

Backman, Jarl. (1998). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur

Blecher, Simon. (2004-11-03). Börsbolagens dolda vinstlyft. *Affärsvärlden*.

Cheng, Kang. (2003). The Impact of Goodwill on Earnings. *The Journal of Corporate Accounting & Finance*, Jan/Feb; 14, 63-67

Churyk, Natalie Tatiana. (2004). *Reporting Goodwill: are the new accounting standards consistent with market valuations?*. DeKalb, Illinois: Northern Illinois University, Department of Accountancy.

Eckstein, Claire. (2004). *The measurement and recognition of intangible assets: then and now*. Madison, NJ: Fairleigh Dickinson University.

Hirschey, Mark & Richardson, Vernon J. (2002). *Information content of accounting goodwill numbers*. Lawrence; Kansas: University of Kansas, School of business

Holme, Idar Mange & Krohn Solvang, Bernt. (1997). *Forskningsmetodik om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Huefner, Ronald J & Largay III, James A. (2004). The Effect of the New Goodwill Accounting Rules on Financial Statement, *The CPA Journal*, Oct; 74. 30-35

Jansson, Thomas & Nordlund, Bo. (2005). Ny gränsdragning mellan underhållskostnad och investering! –Fastigheter som redovisas enligt IAS 40 och IAS 16, *Balans*, 1, 19-23.

Jönsson-Lundmark, Birgitta. (2002). IAS-regler i koncernredovisning – hur är läget?, *Balans*, 12, 19-22.

Ketz, J Edward & Schamas, Puja. (2004). Goodwill: Have New Rules Killed Mergers?, *The Journal of Corporate Accounting & Finance*, Jan/Feb; 15. 53-58

Levander, Margaretha & Svedbom, Anna. (2004-12-01). Risk för rapportkaos med nya regler. *Dagens Industri*,

Nilsson, Sven-Arne. (1998). Redovisning av goodwill utveckling av metoder i Storbritannien, Tyskland och USA. Lund: Wallin & Dalholm Boktryckeri AB

Patel, Runa & Davidson, Bo. (2003). *Forskningsmetodikens grunder att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur

Tillgänglig: <http://www.deloitte.se>

Wahlström, Gunnar. (1995). *Reglering av externredovisning –en litteraturgenomgång*. Göteborg: BAS

Wahlström, Gunnar. (2000). *Nya förutsättningar för reglering av extern redovisning –en praxisundersökning mot bakgrund av finansiella instrument*. Landskrona: Parajett AB

Wallen, Göran. (1996). *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur

6.2 Årsredovisningar 2003

ASSA ABLOY

Atlas Copco

ERICSSON

FöreningsSparbanken

GAMBRO

HOLMEN

INDUSTRIVÄRDEN

OMHEX

SANDVIK

SCA

SCANIA

SEB

SECURITAS

SKANSKA

SKF

SSAB

StoraEnso

TeliaSonera

TRELLEBORG

VOLVO

Exhibit 1A

Increases in Goodwill—2002 (in U.S. \$Millions)

<i>Business Enterprise</i>	<i>Goodwill Increase</i>
Citigroup Inc.	26,961
The Walt Disney Co.	17,083
ConocoPhillips	14,444
Hewlett-Packard Co.	14,333
Amgen Inc.	9,871
Northrop Grumman Corp.	6,989
American International Group Inc.	6,079
Ford Motor Co.	5,557
MetLife Inc.	5,550
Marsh & McLennan Companies Inc.	5,151
Johnson & Johnson Inc.	4,653
FleetBoston Financial Corp.	4,328
Ingersoll-Rand Co. Ltd.	4,005
Washington Mutual Inc.	3,940
NiSource Inc.	3,708
Cendant Corp.	3,465
Interpublic Group of Companies Inc.	3,377
John Hancock Financial Services Inc.	3,132
Newmont Mining Corp. (Holding Co.)	3,024
InterActiveCorp	2,922
International Business Machines Corp.	2,837
AT&T Wireless Services Inc.	2,487
Procter & Gamble Co.	2,161
Weyerhaeuser Co.	2,036
Anthem Inc.	2,017
Duke Energy Corp.	2,017
3M Co.	1,898
Coca-Cola Co. (Coke)	1,829
Sanmina-SCI Corp.	1,804
Sara Lee Corp.	1,777

Exhibit 1B

Increases in Goodwill—2001 (in U.S. \$Millions)

<i>Business Enterprise</i>	<i>Goodwill Increase</i>
AOL Time Warner Inc.	127,518
Qwest Communications International Inc. (New)	29,037
General Electric Co. (GE)	28,287
Tyco International Ltd.	21,587
Wachovia Corp. (Charlotte)	9,108
Northrop Grumman Corp.	8,668
General Mills Inc.	7,603
Aetna Inc.	6,584
Transocean Inc.	6,467
Abbott Laboratories	5,739
Exelon Corp.	5,335
AT&T Wireless Services Inc.	4,712
Schlumberger Ltd.	4,685
Atria Group Inc.	4,458
Cendant Corp.	4,222
Omnicom Group Inc.	3,934
Bristol-Myers Squibb Co.	3,683
FirstEnergy Corp.	3,512
Medtronic Inc.	3,039
Kellogg Co.	2,861
JC Penney Company Inc. (Holding Co.)	2,740
Starwood Hotels & Resorts Worldwide Inc.	2,737
MBNA Corp.	2,582
US Bancorp (New)	2,422
Washington Mutual Inc.	2,330
Amerisource-Bergen Corp.	2,125
The Bank of New York Company Inc.	2,065
Sun Microsystems Inc.	2,041
DTE Energy Co.	2,003
Devon Energy Corp.	1,916

Exhibit 2A

Decreases in Goodwill—2002 (in U.S. \$Millions)

<i>Business Enterprise</i>	<i>Goodwill Decrease</i>
AOL Time Warner Inc.	91,348
Clear Channel Communications Inc.	35,548
General Electric Co. (GE)	28,287
Verisign Inc.	20,058
AT&T Corp.	20,049
Bank One Corp.	15,923
Altria Group Inc.	11,511
JDS Uniphase Corp.	10,470
Tyco International Ltd.	9,290
TXU Corp.	5,659
Transocean Inc.	4,248
Abbott Laboratories	3,562
Merck & Co. Inc.	3,349
General Motors Corp.	3,014
Aetna Inc.	2,965
The Boeing Co.	2,906
MBNA Corp.	2,582
E.I. Du Pont De Nemours & Co. (DuPont)	2,579
Safeway Inc.	2,228
Schlumberger Ltd.	2,031
Monsanto Co.	1,991
SBC Communications Inc.	1,934
Wachovia Corp. (Charlotte)	1,892
General Mills Inc.	1,823
The AES Corp.	1,820
Broadcom Corp.	1,576
Qwest Communications International Inc. (New)	1,553
Hercules Inc.	1,517
International Paper Co.	1,236
Dynegy Inc.	1,165

January/February 2004

Exhibit 2B

Decreases in Goodwill—2001 (in U.S. \$Millions)

<i>Business Enterprise</i>	<i>Goodwill Decrease</i>
Verizon Communications	41,990
JDS Uniphase Corp.	10,321
Lucent Technologies Inc.	8,706
JP Morgan Chase & Co.	7,584
AT&T Corp.	6,803
Marsh & McLennan Companies Inc.	5,476
National City Corp. (NCC)	5,140
Corning Inc.	4,842
InterActiveCorp	4,105
FleetBoston Financial Corp.	4,002
Johnson & Johnson Inc.	3,837
MetLife Inc.	3,796
SLM Corp.	3,365
Bank One Corp.	2,141
Tribune Co.	1,972
Coca-Cola Co. (Coke)	1,917
Lockheed Martin Corp.	1,484
Safeco Corp.	1,212
Sara Lee Corp.	1,084
Raytheon Co.	983
Veritas Software Corp.	873
Principal Financial Group Inc.	860
General Motors Corp.	804
Bank of America Corp.	789
Georgia-Pacific Corp.	720
Sprint FON Group	688
Intel Corp.	647
Textron Inc.	592
Computer Associates International Inc.	565
Broadcom Corp.	546

Övrig information från bolagen

ASSA ABLOY Pressrelease, 2005-02-16 nr 3/05

Atlas Copco Rapport 4:e kvartalet och sammandrag helåret 2004, 2005-02-02

Ericsson 4:e kvartalet och helåret 2004, 2005-02-10

FöreningsSparbanken Bokslutskommuniké 2004, 2005-02-11

GAMBRO Bokslutsrapport för 2004, 2005-02-10

GAMBRO Information, 2004-12-30

HOLMEN Bokslutsrapport för 2004, 2005-02-02

INDUSTRIVÄRDEN Bokslutsrapport för 2004, 2005-02-17

OMX Bokslutskommuniké 2004, 2005-02-02

SANDVIK K4 Pressinformation, 2005-02-09

SANDVIK Pressinformation, 2005-02-08

SCA Bokslutsrapport 2004, 2005-02-14

SCAInvestor report 1/2005

SCANIA Bokslutskommuniké för 2004, 2005-02-04

SEB Bokslutsmeddelande 2004, 2005-02-09

SECURITAS Full Year Report 2004, 2005-02-09

SKANSKA Bokslutskommuniké för 2004, 2005-02-16

SKF Bokslutskommuniké för 2004, 2005-01-28

SKF Pressrelease, 2004-12-16

SSAB Bokslutskommuniké för 2004, 2005-02-14

StoraEnso Bokslutskommuniké 2004, 2005-02-03

TeliaSonera Bokslutskommuniké 2004, 2005-02-11

TRELLEBORG Year-end report 2004, 2005-02-08

VOLVO Volvokoncernens Bokslut 2004, 2005-02-10
